

Farmársky manuál

STRATEGICKÝ PLÁN SPP 2023 – 2027 NA SLOVENSKU

December 2022

Cieľom manuálu je poskytnúť poľnohospodárom prehľad o podporách v rokoch 2023 – 2027 na Slovensku. Manuál vysvetľuje pri každej podpore jej charakter, podmienky jej získania, ako aj výšku resp. sadzbu. Vybrané podpory sú doplnené o vysvetľujúci príklad.

Podpory sú rozdelené na podpory v rámci I. piliera a II. piliera Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Detaily všetkých podpôr sa nachádzajú v súhrnnom dokumente Strategického plánu, ktorý je zverejnený [TU](#).

Upozornenie a vylúčenie zodpovednosti:

Materiál sumarizuje a vysvetľuje jednotlivé podpory novej Spoločnej poľnohospodárskej politiky v rokoch 2023 – 2027 na Slovensku. Príklady výšky podpôr sú len orientačné a materiál nezakladá nárok na priznanie podpôr a ani neurčuje ich záväznú výšku. V základnom opise podpôr materiál čiastočne prezentuje názory autorov a Inštitútu pôdohospodárskej politiky (IPP), ktoré nemusia nutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Dokument neprešiel jazykovou korektúrou.

Obsah

INTERVENCIE I. piliera	4
Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (BISS)	5
Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti.....	6
Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov	7
Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat.....	8
Celofarmová eko-schéma	9
Eko-schéma: Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov	11
VIAZANÁ PODPORA PRÍJMU	13
Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín.....	14
Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	15
Platba na ovce a kozy.....	16
Platba na pestovanie chmeľu	17
Platba na pestovanie cukrovej repy.....	18
Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia	19
Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny.....	21
Sektorové intervencie	23
INTERVENCIE II. piliera	24
Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému (70.01)	25
Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku (70.02).....	26
Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy (70.03).....	27
Ekologické poľnohospodárstvo (70.04)	28
Agroenvironmentálne-klimatická intervencia - Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.05).....	30
Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.06).....	31
Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.07)	32
Zatravnňovanie podmáčajanej ornej pôdy (70.08)	33
Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat (70.09)	34
Lesnícko-environmentálne a klimatické služby (LEKS) a ochrana lesov (70.10)	35
Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11).....	36
Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.01)	38
Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) (72.01)	40
Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch (72.02).....	41
Zakladanie agrolesníckeho systému (73.01).....	42
Zakladanie líniových vegetačných prvkov (73.02).....	43
Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (73.03).....	44
Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.04).....	45
Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár (73.05)	46
Investície na zlepšenie vertikálnej spolupráce prvovýrobcov a spracovateľov (73.06)	47
Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.07).....	48
Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.08)	49
Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách (73.09)	50
Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem (73.10).....	51
Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah (73.11)	52
Investície do vodozádržných opatrení mimo fariem (73.12).....	53
Investície do zvyšovania vodozádržnej funkcie lesa (73.13)	54
Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície) (73.14)	55
Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície) (73.15)	56
Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16).....	57
Projekty pozemkových úprav (73.17)	58
Budovanie spoločných zariadení a opatrení - prvky zelenej a modrej infraštruktúry (73.18)	59
Investície do biohospodárstva (73.19).....	60
Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície) (73.20).....	61
Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha (neproduktívne investície) (73.21)	62
Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov (75.1).....	63
Finančné príspevky na komerčné poisťné pre poisťné schémy v poľnohospodárstve (76.1)	64
LEADER (77.1).....	65
Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva (77.2).....	66
Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1)	67
Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2)	68
Zoznam pojmov	69

INTERVENČIE I. piliera

Prvý pilier SPP tvoria priame platby a sektorové intervencie.

Prostriedky priamych platieb sa môžu použiť na 6 základných podpôr (intervencií) vo forme oddelených (od produkcie) a viazaných (na produkciu) platieb.

Oddelenými priamymi platbami sú:

1. [Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti](#),
2. [Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti](#),
3. [Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov](#),
4. [Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat](#).

Oddelené priame platby sú oddelené od produkcie, čo znamená, že ich vyplatenie nie je podmienené produkciou konkrétnej plodiny alebo chovom zvierat. Poľnohospodár má na tieto platby nárok, ak splní požadované kritériá.

Viazanými priamymi platbami sú:

5. [viazaná podpora príjmu](#),
6. **osobitná platba na bavlnu, ktorá sa na Slovensku neuplatňuje.**

Viazané priame platby sa viažu na pestovanie konkrétnej plodiny alebo na chov konkrétnych druhov hospodárskych zvierat. Viazané priame platby sa využívajú na podporu poľnohospodárskych sektorov, ktoré majú významné ekonomické, environmentálne alebo sociálne prínosy, ale nie sú dostatočne ziskové.

Okrem priamych platieb sú v rámci I. piliera financované [sektorové intervencie](#), ktoré predstavujú dodatočnú formu podpory pre sektory ovocia a zeleniny, vína, včiel a včelárskych produktov, mlieka a mliečnych výrobkov, bravčového, ovčieho a kozieho mäsa a zemiakov.

Základná podpora príjmu v záujme udržateľnosti (BISS)

Hektárová oddelená platba vyplácaná každý rok. Je vyplácaná na produkčné plochy aj na plochy, ktoré napĺňajú environmentálne ciele politiky (úhor, neproduktívne plochy, biopásy, ...). Cieľom podpory je zvýšiť príjmy poľnohospodárov, ktoré sú nižšie ako príjmy v iných sektoroch národného hospodárstva. BISS zvyšuje ziskovosť poľnohospodárskych podnikov a slúži zároveň ako záchranná sieť v časoch krízy. BISS odmeňuje poľnohospodárov za produkciu cenovo dostupných, kvalitných a zdravých potravín a za poskytovanie verejných statkov, čo je napríklad starostlivosť o životné prostredie, zamestnanosť na vidieku alebo krajnotvorba.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má:

1. [aktívny poľnohospodár](#), ktorý
2. obhospodaruje najmenej 1 hektár poľnohospodárskej plochy, pričom výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 hektára,
3. spĺňa podmienky [kondicionality](#).

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba v EUR/ha	101,00	102,00	102,00	103,00	103,00

Skutočná sadzba sa môže líšiť od plánovanej sadzby uvedenej v tabuľke. Závisieť bude od celkového počtu oprávnených hektárov nahlásených všetkými poľnohospodármi. Avšak minimálna sadzba je 96 EUR/ha a maximálna 109 EUR/ha. V prípade, že poľnohospodár obhospodaruje viac ako 560 ha, môže byť podpora znížená kvôli stropovaniu a degresivite. Kalkulačku k výpočtu nájdete tu: [SPP KALKULAČKA](#).

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 943,3 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Poľnohospodár obhospodaruje 25 hektárov pôdy a splnil všetky podmienky na získanie BISS. V roku 2023 získa podporu vo výške 2 525 EUR (25 x 101 EUR).

Komplementárna redistributívna podpora príjmu v záujme udržateľnosti

Hektárová oddelená platba vyplácaná každý rok. Väčšina fariem v EÚ aj na Slovensku je malých. Malé farmy nemôžu benefitovať z ekonomie z rozsahu a sú menej ziskové ako veľké farmy. Majú pritom pozitívny vplyv na rozvoj vidieka, štruktúru produkcie a potravinovú bezpečnosť. Cieľom redistributívnej platby je adresne zvýšiť podporu malých fariem. Prvé hektáre každej farmy (malej aj veľkej) získajú vyššiu podporu.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má:

1. [aktívny poľnohospodár](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS).

Aká je výška podpory?

Platba sa poskytuje každoročne **na maximálne 150 ha** a sadzby sú odstupňované nasledovne:

- na prvých **100 ha** je plánovaná sadzba **80 EUR/ha**,
- na hektáre od **101 ha až 150 ha** je plánovaná podpora **40 EUR/ha**.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba na prvých 100 ha v EUR na hektár	80,00	80,00	80,00	80,00	80,00
Plánovaná sadzba na hektáre 101-150 v EUR na hektár	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00

Skutočná sadzba sa môže líšiť od plánovanej sadzby uvedenej v tabuľke. Závisieť bude od celkového počtu hektárov nahlásených všetkými poľnohospodármi. Avšak minimálna sadzba je 76 resp. 38 EUR/ha a maximálna 84 resp. 42 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 204,9 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

1. Farma s výmerou 15 ha získa redistributívnu platbu na celú svoju výmeru vo výške 1 200 EUR ročne (15 x 80).
2. Farma s výmerou 1 500 ha získa redistributívnu platbu len na 150 ha nasledovne: prvých 100 ha bude podporených vyššou sadzbou a ďalších 50 ha bude podporených nižšou sadzbou. Celkovo tak farma získa redistributívnu platbu 10 000 EUR (100 x 80 EUR + 50 x 40 EUR).

Komplementárna podpora príjmu pre mladých poľnohospodárov

Hektárová oddelená platba vyplácaná každý rok. Len 11 percent fariem v EÚ je riadených mladými poľnohospodármi do veku 40 rokov. Poľnohospodári postupne starnú a je výzvou presvedčiť mladú generáciu, aby sa zapojila do poľnohospodárstva. Farmy mladých poľnohospodárov potrebujú investovať, majú vysokú finančnú medzeru, menej aktív a pôdy ako ostatní poľnohospodári. Preto je zvýšená podpora v prvých rokoch odôvodnená.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má:

1. [aktívny poľnohospodár](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS) a je
2. [mladý poľnohospodár](#), ktorý založil podnik maximálne dva roky pred podaním žiadosti o podporu.

Aká je výška podpory?

- Plánovaná sadzba je **101 EUR/ha v roku 2023**. Maximálny počet hektárov, na ktoré sa vypláca podpora je **100 ha** a platba sa poskytuje **maximálne 5 rokov**.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba na prvých 100 ha v EUR na hektár	101,00	102,00	102,00	103,00	103,00

Skutočná sadzba sa môže líšiť od plánovanej sadzby uvedenej v tabuľke. Závisieť bude od celkového počtu oprávnených hektárov nahlásených mladými poľnohospodármi. Avšak minimálna sadzba je 71 EUR/ha a maximálna 133 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 12,2 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

1. Mladý farmár s výmerou farmy 15 ha získa v roku 2023 podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov na celú svoju výmeru v celkovej výške 1 515 EUR (15 x 101 EUR).
2. Mladý farmár výmerou farmy 1 500 ha získa v roku 2023 podporu príjmu pre mladých poľnohospodárov len na prvých 100 ha v celkovej výške 10 100 EUR (100 x 101 EUR).

Režimy v záujme klímy, životného prostredia a dobrých životných podmienok zvierat (Eko-schémy)

Novým prvkom poľnohospodárskej politiky sú eko-schémy. Každý členský štát má povinnosť eko-schémy implementovať, pre poľnohospodárov sú však dobrovoľné. Poľnohospodári sa tak budú môcť slobodne rozhodnúť, či budú plniť podmienky podpory a finančné prostriedky získajú, alebo sa do eko-schém sa nezapojíť.

Slovensko bude uplatňovať dve eko-schémy:

- [Celofarmovú eko-schému](#)
- [Eko-schému Dobré životné podmienky zvierat – Pasterbný chov](#)

Celofarmová eko-schéma

Hektárová oddelená platba vyplácaná každý rok. Cieľom celofarmovej eko-schémy je zlepšiť štruktúru ornej pôdy, podporiť biodiverzitu a bojovať proti klimatickej zmene. Biodiverzitu na Slovensku znižujú veľké monokultúrne lány, pričom v rámci celofarmovej eko-schémy sa podporí vytvorenie neproduktívnych plôch a deliacich prvkov (biopásy). Biodiverzitu na trvalých trávnych porastoch zvýši odložený termín kosenia. Platba taktiež cieľi na zlepšenie štruktúry ornej pôdy zvýšením podielu organického uhlíka a podporí uchovávanie uhlíka aj na plochách trvalých plodín, čo má pozitívny vplyv na zmiernenie klimatickej zmeny.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má:

1. [aktívny poľnohospodár](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS) a
2. splní podmienky celofarmovej eko-schémy.

Aké sú podmienky celofarmovej eko-schémy?

Podpora sa vypláca na celú výmeru farmy oprávnenú na BISS, keď poľnohospodár splní všetky podmienky eko-schémy. Miernejšie podmienky celofarmovej eko-schémy majú farmy do 10 ha. Pre farmy nad 10 ha sú stanovené iné podmienky, keď podiel trvalých trávnych porastov (TTP) a tráv na ornej pôde dosahuje menej ako 50% rozlohy farmy a iné podmienky, keď podiel TTP a tráv na ornej pôde dosahuje viac ako 50%. Podmienky sú stanovené pre ornú pôdu, TTP a trvalé plodiny. Podmienky celofarmovej eko-schémy sú zhrnuté v nasledovnej tabuľke a detailne vysvetlené [TU](#).

Výmera farmy	Podiel TTP + tráv pestovaných na OP	Orná pôda			Trvalé trávne porasty		Trvalé plodiny	
		Zlepšenie štruktúry pôdy (1)	Neproduktívne plochy nad rámec GAEC 8 (2)	Maximálna výmera parcely (3)	Odložený termín kosenia (4)	Alternatíva odložený termín kosenia + pasenie (5)	vinice, sady, chmeľnice	rýchlorastúce dreviny
						Zatrávnenie medziradia (6)	Vhodné ošetrovanie (7)	
Do 10 ha	x	min. 25 %	X	X	min. 3 %	pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
Nad 10 ha	< 50 %	min. 25 %	1 % mimo CHÚ	50 ha mimo CHÚ	min. 10 %	min. 10 % pasenie + min. 3 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov
			3,5 % v CHÚ / alternatívne 4 % zatrávnená plocha	20 ha v CHÚ / alternatívne 50 ha + zatrávnená plocha a pasenie				
Nad 10 ha	≥ 50 %	min. 25 %	1 %	50 ha	min. 15 %	min. 10 % pasenie + min. 10 % odložené kosenie na nepasenej ploche	min. každé druhé medziradie	prevencia expanzívnych druhov

Aká je výška podpory?

Celofarmová eko-schéma má dve plánované sadzby. Vyššiu pre hektáre ornej pôdy v chránených územiach (chránené vtáčie územia a územia európskeho významu) a nižšiu pre hektáre mimo chránených území.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba mimo chránených území v EUR na hektár	59,00	59,00	59,00	59,00	59,00
Plánovaná sadzba v chránených územiach v EUR na hektár	91,92	91,92	91,92	91,92	91,92

Skutočná sadzba sa môže líšiť od plánovanej sadzby uvedenej v tabuľke. Závisieť bude od celkového počtu oprávnených hektárov nahlásených všetkými farmármi. Avšak minimálna sadzba je 53,10 resp. 82,73 EUR/ha a maximálna 75,86 resp. 118,18 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 513,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Farma s výmerou 9 ha **len** ornej pôdy v chránených územiach bude musieť na získanie platby splniť iba jednu podmienku týkajúcu sa zlepšenia štruktúry pôdy. Podmienkou v prípade takejto farmy je na 25% svojej pôdy aplikovať maštalný hnoj, kompost, alebo slamu alebo pestovať vybrané zmesi medziplodín. Po splnení získa poľnohospodár podporu 827,28 EUR (9 x 91,92 EUR).

Eko-schéma: Dobré životné podmienky zvierat – Pastevný chov

Platba na dobyčiu jednotku vyplácaná každý rok. Zachovanie pastierstva má zásadný význam pre udržanie poľnohospodárstva v niektorých regiónoch Slovenska. Pastierstvo má zároveň pozitívny vplyv na životné podmienky zvierat. Zvieratá sa kvôli nižším nákladom na Slovensku vo veľkej miere chovajú počas celého roka v ustajňovacích priestoroch a sú kŕmené spravidla konzervovanými krmivami. Eko-schéma bude preto kompenzovať zvýšené náklady s cieľom podpory pastevného chovu. Chov zvierat na pasienku prispieva aj k ochrane klímy a zníženiu znečistenia ovzdušia vo vzťahu k emisiám amoniaku. Zníženie emisií amoniaku je možné dosiahnuť zvýšením podielu času, ktorý zvieratá strávia na pastve.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má:

1. [aktívny poľnohospodár](#), ktorý spĺňa podmienky kondicionality a
2. splní podmienky podpory pastevného chovu.

Podmienky podpory pastevného chovu

Ide o platbu na [dobyčiu jednotku](#) za pasenie dojníc, oviec, kôz alebo jalovic. Prepočet zvierat na dobyčie jednotky (DJ) sa vykoná prostredníctvom koeficientov prepočtu kusov podľa kategórie a veku na DJ. Podmienky na získanie podpory:

1. **Podporené sú 3 kategórie zvierat:**
 - a) ovca a koza samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku,
 - b) dojnica, t. j. samica hovädzieho dobytky s evidovaným príslušným úžitkovým zameraním,
 - c) jalovica, t. j. samica hovädzieho dobytky od 12 mesiacov veku, ktorá sa neotelila.
2. **Platbu získa poľnohospodár, ktorý v období od 1. mája do 31. októbra zabezpečí:**
 - a) pasenie oviec a kôz najmenej 120 dní,
 - b) pasenie dojníc najmenej 120 dní,
 - c) pasenie jalovic najmenej 150 dní.
3. **Povinnosť pásť všetky zvieratá danej kategórie.**
4. **Základná potreba kŕmenia** v období pasenia musí byť zabezpečená pasením.
5. **Pasenie sa vykonáva podstatnú časť dňa a prijímateľ vedie evidenciu pasenia.**

Aká je výška podpory?

Podpora je daná súčinom [počtu dobytčích](#) jednotiek a sadzby. Počet dobytčích jednotiek je prepočítaný na základe priemerného počtu na základe denného stavu zvierat v období pasenia (najviac však počet v centrálnom registri hospodárskych zvierat (CEHZ) k 1. máju). Platba sa neposkytne na menej ako jednu dobytčiu jednotku.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba ovca/koza v EUR na dobytčiu jednotku	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00
Plánovaná sadzba dojnica v EUR na dobytčiu jednotku	321,00	321,00	321,00	321,00	321,00
Plánovaná sadzba jalovica v EUR na dobytčiu jednotku	129,00	129,00	129,00	129,00	129,00

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 46,1 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Chovateľ oviec pásol v období od 1. mája do 31. októbra svojich 106 oviec spolu 135 dní. K 1. máju mal v registri hospodárskych zvierat nahlásených len 100 oviec. Takýto chovateľ získa podporu 1 920 EUR (100 oviec x 0,15 dobytčích jednotiek x sadzba 128 EUR/DJ).

VIAZANÁ PODPORA PRÍJMU

Strategický plán SPP má za cieľ podporovať sektory, ktoré prinášajú najvyššiu pridanú hodnotu pre slovenský vidiek, životné prostredie a spoločnosť. Ide hlavne o živočíšnu výrobu a špeciálnu rastlinnú výrobu. Slovensko bude v rokoch 2023 – 2027 podporovať chovateľov a pestovateľov nasledovnými viazanými podporami príjmu:

- Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín
- Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka
- Platba na ovce a kozy
- Platba na pestovanie chmeľu
- Platba na pestovanie cukrovej repy
- Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia
- Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny.

Slovensko využije na viazanú podporu príjmu povolené maximum podpory stanovené ako 13 % prostriedkov priamych platieb a zároveň využije možnosť navýšiť stanovený podiel o 2 p. b. na podporu bielkovinových plodín.

Výšky sadzieb pre viazané platby vychádzajú z dlhodobých ekonomických výsledkov. Sektory, ktoré budú podporené v rokoch 2023 – 2027, dosahujú negatívnu rentabilitu (bielkovinové plodiny, dojnice, ovce a kozy a zelenina) alebo dosahujú nízku rentabilitu (cukrová repa a ovocie) v porovnaní s alternatívnymi plodinami. Na druhej strane tieto sektory vytvárajú pozitívne ekonomické, environmentálne a sociálne benefity a viazaná podpora príjmu pomôže poľnohospodárom udržať poľnohospodársku produkciu prostredníctvom primeraného zvýšenia rentability bez hrozby nadmernej kompenzácie. Viazaná podpora príjmu na Slovensku nedeformuje spoločný trh kvôli prísnemu rozpočtovému obmedzeniu na viazanú podporu príjmu.

Platba na pestovanie vybraných druhov bielkovinových plodín

Hektárová podpora prispeje k zníženiu deficitu EÚ v oblasti bielkovinových plodín. Bielkovinové plodiny majú význam aj pri striedaní plodín a pozberové zvyšky tvoria zelené hnojivo. V období kvitnutia tiež poskytujú výživu pre opeľovače.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytne [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS), na plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

1. súvislá poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje niektorý z vybraných druhov bielkovinových plodín dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha,
2. vybranými druhmi bielkovinových plodín sú: vika siata, vika huňatá, lupina biela (vlčí bôb biely), lupina žltá (vlčí bôb žltý), lupina úzkolistá, lucerna siata, ďatelina lúčna, ďatelina hybridná, ďatelina plazivá, ďatelina purpurová, ďatelina perzská, ďatelina egyptská, bôb obyčajný pravý, bôb obyčajný konský, sója fazuľová, šošovica jedlá, hrach, fazuľa, cícer baraní,
3. poľnohospodárska plocha musí spĺňať podmienku najmenšieho počtu vysiatych/vysadených kusov vybraných bielkovinových plodín na 1 ha výmery.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba podpory(EUR/ha)	72,71	73,23	73,75	74,08	74,08

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory viac hektárov, môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menej hektárov, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 65,44 EUR/ha a maximálna 81,49 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 40,5 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Pestovateľ pestoval lucernu siatu na výmere 50 ha na viacerých parcelách, z ktorých mala každá výmeru viac ako 0,3 ha. Takýto pestovateľ získa v roku 2023 podporu vo výške 3 635,5 EUR (50 x 72,71 EUR).

Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka

Podpora má obmedziť ďalší pokles stavov dojníc a prispieť k dlhodobej stabilizácii chovov, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu na vidieku. Zároveň sa podporí potravinový reťazec, ktorý zabezpečuje spotrebiteľom prístup ku kvalitným a zdravým potravinám za dostupné ceny.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytuje [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý má elektronický prístup do centrálného registra hospodárskych zvierat a vedie v ňom predpísanú evidenciu riadne a včas a chová oprávnené zviera.

Oprávnené zviera:

1. dojnica, ktorou je samica hovädzieho dobytku vhodná na produkciu mlieka na trhovú účely, ktorá sa aspoň raz otelila s výnimkou zvierat s čistým podielom plemena mäsového typu,
2. ktoré spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie vybraných kategórií zvierat v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429,
3. ktorého držiteľom je prijímateľ v období od 01. 06. do 31. 07.

V rámci viazanej podpory príjmu na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka sa využije automatický systém žiadostí. Podpora sa poskytuje na počet dobytčích jednotiek po uplatnení koeficientu na prepočítanie zvierat na dobytčie jednotky.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ks)	252,23	255,61	258,98	261,17	261,17

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory vyšší počet dojníc ako 110 tis., môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menší počet dojníc, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 227,01 EUR/ks a maximálna 287,29 EUR/ks.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 141,8 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Chovateľ choval v roku 2023 10 dojníc, v stanovenom období od 01. 06. 2023 do 31. 07. 2023, ktoré elektronicky evidoval v CEHZ. Takýto chovateľ získa v roku 2023 podporu vo výške 2 522,3 EUR (10 x 252,23 EUR).

Platba na ovce a kozy

Chov oviec a kôz má nezastupiteľný význam v horských a podhorských oblastiach, ale nie je dostatočne rentabilný. Podpora má obmedziť ďalší pokles stavov oviec a kôz a prispieť k dlhodobej stabilizácii chovov, čo bude mať pozitívny vplyv na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy, životné prostredie, zamestnanosť a pridanú hodnotu na vidieku.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytuje [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý má elektronický prístup do centrálného registra hospodárskych zvierat a vedie v ňom predpísanú evidenciu riadne a včas a chová oprávnené zvieratá.

Oprávnené zvieratá:

- za potenciálne oprávnené zvieratá sa považuje:
 - bahnica, ktorou je samica druhu oviec, ktorá sa aspoň raz obahní alebo dosiahne vek 12 mesiacov,
 - baran, ktorým je samec druhu oviec, ktorý dosiahne vek 6 mesiacov,
 - jarka, ktorou je samica druhu oviec, ktorá dosiahne vek 6 mesiacov,
 - cap, ktorým je samec druhu kôz, ktorý dosiahne vek 6 mesiacov,
 - koza, ktorou je samica druhu kôz, ktorá sa aspoň raz okotí alebo dosiahne vek 12 mesiacov,
 - kozička, ktorou je samica druhu kôz, ktorá dosiahne vek 6 mesiacov,
- ktoré spĺňa požiadavky identifikácie a registrácie vybraných kategórií zvierat v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/429,
- ktorého držiteľom je prijímateľ v období od 01. 06. do 31. 07.

V rámci viazanej podpory príjmu na ovce a kozy sa využije automatický systém žiadostí. Podpora sa poskytuje na počet dobytých jednotiek po uplatnení koeficientu na prepočítanie zvierat na dobytčie jednotky.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ks)	23,08	23,08	23,08	23,08	23,08

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory vyšší počet oviec a kôz ako 242 tis., môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menší počet, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 20,77 EUR/ks a maximálna 25,38 EUR/ks.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 28,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Chovateľ choval v roku 2023 35 oviec v stanovenom období od 01. 06. 2023 do 31. 07. 2023, ktoré elektronicky evidoval v CEHZ. Takýto chovateľ získa v roku 2023 podporu vo výške 807,8 EUR (35 x 23,08 EUR).

Platba na pestovanie chmeľu

Udržanie plôch chmeľníc má pozitívny vplyv na životné prostredie z pohľadu komoditnej štruktúry poľnohospodárstva, diverzifikácie pestovaných plodín a obmedzenia monokultúrneho hospodárenia na pôde. Napriek tomu, že chmeľ patril v minulosti na území Slovenska k významným plodinám, výmera chmeľníc sa neustále znižuje. Výška podpory je stanovená tak, aby kompenzovala straty a zabezpečila pokračovanie výroby chmeľu na Slovensku aj v budúcnosti.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytuje [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS), na plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

1. poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje chmeľ, je vedená v registri chmeľníc, ktorú vedie ÚKSÚP,
2. súvislá poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje chmeľ dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha,
3. prijímateľ musí preukázať, že svoju produkciu chmeľu dodá spracovateľskému podniku, alebo ho sám spracuje.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	800,00	800,00	800,00	800,00	800,00

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory viac ako plánovaných 50 hektárov, môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menej hektárov, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 720 EUR/ha a maximálna 880 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,2 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Pestovateľ pestoval chmeľ na výmere 35 ha. Plocha bola vedená v registri chmeľníc a pestovateľ chmeľ sám spracováva. Takýto pestovateľ získa v roku 2023 podporu vo výške 28 000 EUR (35 x 800 EUR).

Platba na pestovanie cukrovej repy

Cieľom hektárovej platby je zachovanie výmery cukrovej repy a zlepšenie konkurencieschopnosti pestovateľov. Podporou sa prispeje k zachovaniu efektívnej vertikály cukrová repa – cukor. Pestovanie cukrovej repy má potenciál prispieť k zmene v komoditnej štruktúre poľnohospodárstva s pozitívnym vplyvom na diverzifikáciu produkcie, kvalitu pôdy a zamestnanosť na vidieku.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytuje [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS), na plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

1. súvislá poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje cukrovú repu dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha,
2. prijímateľ preukáže, že dodá cukrovú repu cukrovarníckemu podniku na základe dohody uzavretej podľa čl. 125 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	513,64	513,64	513,64	513,64	513,64

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory viac ako plánovaných 22 tis. hektárov, môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menej hektárov cukrovej repy, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 462,27 EUR/ha a maximálna 565 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 56,5 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Pestovateľ pestoval cukrovú repu na výmere 150 ha. Cukrovú repu dodáva na základe zmluvy do cukrovarníckeho podniku. Takýto pestovateľ získa podporu vo výške 77 046 EUR (150 x 513,64 EUR).

Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia

Pestovanie ovocia je rizikové a pestovatelia ovocia dosahujú nižšiu rentabilitu v porovnaní s inými sektormi (obilninami). Cieľom hektárovej platby je zachovanie výmery ovocných sadov a zlepšenie konkurencieschopnosti pestovateľov ovocia. Prostredníctvom podpory sa prispeje k stabilnému a prijateľnému príjmu pre poľnohospodárov a k zlepšeniu ich rentability. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý zabezpečuje spotrebiteľom prístup k zdravým a kvalitným potravinám v dostatočnom množstve za prijateľné ceny. Pestovanie ovocia vytvára verejné statky ako sú zamestnanosť na vidieku a vedie k zlepšovaniu zdravotného stavu obyvateľstva prostredníctvom zvyšovania spotreby ovocia.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytne [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS), na plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

1. výmera poľnohospodárskej plochy sadov je vedená v registri ovocných sadov, ktorú vedie ÚKSÚP a poľnohospodárska plocha spĺňa podmienku najmenšieho počtu jedincov na 1 ha výmery,
2. súvislá poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje niektorý z vybraných druhov ovocia dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha,
3. vybranými druhmi ovocia sú:
 - a) bobuľoviny: arónia čiernoplodá, brusnica obyčajná, černica (ostružina černicová), čučoriedka, egreš, malina (ostružina malinová), rakytník rešetliakový, ríbezľa, zemolez kamčatský,
 - b) hruška obyčajná,
 - c) jablň domáca,
 - d) kôstkoviny: broskyňa obyčajná, čerešňa vtáčia, marhuľa obyčajná, nektárinka, ringlota, slivka domáca, višňa,
 - e) orechy: gaštan jedlý, lieska obyčajná, mandľa obyčajná, orech kráľovský,
 - f) ostatné ovocie: baza čierna, jahody, ruža jablčkatá,
4. prijímateľ musí preukázať, že svoju produkciu vybraných druhov ovocia priamo dodá z vlastnej produkcie, ako prvotný produkt alebo vlastný spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľovi, veľkoskladu, prevádzkarni alebo dodá ovocie na spracovanie prvému spracovateľovi; splnenie podmienky sa nepreukazuje, ak ide o mladý ovocný sad v prvom až treťom roku od jeho výsadby, okrem jahôd.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory(EUR/ha)	558,14	558,14	558,14	558,14	558,14

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory viac ako plánovaných 4 300 hektárov ovocia, môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menej hektárov ovocia, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je 502,33 EUR/ha a maximálna 613,95 EUR/ha.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 12 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Pestovateľ pestoval jablone na výmere 10 ha a svoju produkciu jabĺk dodáva spracovateľovi. Takýto pestovateľ získa podporu vo výške 5 581,4 EUR ročne (10 x 558,14 EUR).

Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny

Cieľom hektárovej platby je zlepšenie konkurencieschopnosti pestovateľov a zachovanie pestovania zeleniny na Slovensku. Zároveň sa nepriamo podporí potravinový reťazec, ktorý zabezpečuje spotrebiteľom prístup k zdravým a kvalitným potravinám v dostatočnom množstve za prijateľné ceny. Pestovanie zeleniny vytvára verejné statky ako sú zamestnanosť na vidieku a vedie k zvýšeniu spotreby zeleniny, čím sa zlepšuje zdravotný stav obyvateľstva.

Kto má na podporu nárok?

Oprávnený prijímateľ:

Podpora sa poskytne [aktívnemu poľnohospodárovi](#), ktorý spĺňa podmienky pre základnú podporu príjmu v záujme udržateľnosti (BISS), na plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ sú splnené stanovené podmienky oprávnenosti.

Podmienky oprávnenosti:

1. súvislá poľnohospodárska plocha, na ktorej prijímateľ pestuje vybrané druhy prácnej zeleniny, resp. vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny dosahuje výmeru najmenej 0,3 ha,
2. vybranými druhmi zeleniny sú:
 - a) **vybrané druhy prácnej zeleniny:** listová zelenina: (šalát siaty, špenát siaty) a kukurica cukrová,
 - b) **vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny:** cibuľová zelenina: cesnak, cibuľa, pór pestovaný, hlúbová zelenina: brokolica, kaleráb, kapusta hlávková, karfiol, kel hlávkový, kel ružičkový, koreňová zelenina: karotka a mrkva, paštrnák siaty pravý, petržlen záhradný, reďkev siata, reďkev siata čierna, repa obyčajná cviklová (cvikla), špargľa, zeler voňavý bul'vový, zeler voňavý stonkový, plodová zelenina: dyňa červená, ľuľok baklažánový (baklažán), melón cukrový, paprika koreninová, paprika zeleninová, rajčiak jedlý, tekvica obrovská (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie), tekvica obyčajná pravá (pre produkciu na priamy konzum, okrem tekvice určenej pre produkciu semien na konzum a na lisovanie), uhorka nakladačka, uhorka šalátová.
3. poľnohospodárska plocha musí spĺňať podmienku minimálneho počtu vysiatych/vysadených jedincov na 1 ha výmery,
4. prijímateľ musí preukázať, že svoju produkciu vybraných druhov zeleniny priamo dodá z vlastnej produkcie ako prvotný produkt alebo vlastný spracovaný produkt konečnému spotrebiteľovi, sprostredkovateľovi, veľkoskladu, prevádzkarni alebo dodá zeleninu na spracovanie prvému spracovateľovi.

Aká je výška podpory?

Platba je diferencovaná na dve sadzby, a to na vybrané druhy prácnej zeleniny a na vybrané druhy vysoko prácnej zeleniny. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 24,5 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná sadzba PRÁCNA ZELENINA (EUR/ha)	500,00	500,00	500,00	500,00	500,00
Plánovaná sadzba VYSOKO PRÁCNA ZELENINA (EUR/ha)	745,10	745,10	745,10	745,10	745,10

Skutočná výška podpory sa od plánovanej môže líšiť. Ak sa zapojí do podpory viac ako plánovaných 7 300 hektárov zeleniny, môže byť sadzba nižšia. Ak sa do podpory zapojí menej hektárov, môže byť sadzba vyššia. Minimálna sadzba je v prípade prácnej zeleniny 450 EUR/ha a v prípade vysoko prácnej zeleniny 670,59 EUR/ha. Maximálna sadzba je v prípade prácnej zeleniny 550 EUR/ha a v prípade vysoko prácnej zeleniny 819,61 EUR/ha.

Sektorové intervencie

Problémom Slovenska (aj niektorých iných členských štátov EÚ) je nízka organizovanosť producentov. To spôsobuje slabé postavenie pestovateľov a chovateľov v rámci potravinovej vertikály, nízku vyjednávaciu silu a má aj negatívny vplyv na pridanú hodnotu a zisk prvovýrobcov. Podpora fungovania organizácií výrobcov dokáže zmierniť tieto nedostatky alebo ich úplne eliminovať. Organizovanosť producentov je dôležitá, keďže poľnohospodárske podniky sú ďaleko menšie ako podniky v spracovateľskom priemysle alebo maloobchodné reťazce.

Kto má na podporu nárok?

Slovensko bude prostredníctvom sektorových intervencií podporovať okrem vína a včelárskych výrobkov aj [organizácie výrobcov](#) v sektore:

- Ovocia a zeleniny
- Mlieka a mliečnych výrobkov
- Bravčového mäsa
- Ovčieho a kozieho mäsa
- Zemiakov

Aká je výška podpory?

Finančná pomoc je stanovená ako percento hodnoty spoločne predávanej produkcie prostredníctvom uznanej [organizácie výrobcov](#).

Sektor	Finančná pomoc ako % spoločne predávanej produkcie
Sektor ovocia a zeleniny	<p>4,1 % v prípade organizácie výrobcov</p> <p>4,5 % v prípade združenia organizácií výrobcov</p> <p>5 % v prípade nadnárodnej organizácie výrobcov alebo nadnárodného združenia organizácií výrobcov</p>
Sektor mlieka a mliečnych výrobkov	6%
Sektor bravčového mäsa	6%
Sektor ovčieho a kozieho mäsa	6%
Sektor zemiakov	6%

Príklad:

Chovatelia oviec si založili organizáciu výrobcov a na základe výzvy PPA si nechali uznať operačný program. Ich organizácia výrobcov predáva spoločne produkciu ovčieho mäsa. Keďže reprezentuje viacerých producentov, predáva väčší objem produkcie mäsa, má vyššiu vyjednávaciu silu a vyrokovala pre svojich členov výhodnejšiu predajnú cenu ovčieho mäsa. Objem predanej produkcie dosiahol 1 mil. EUR. Z prostriedkov SPP tak získajú navyše 6%, čo predstavuje 60 tis. EUR. Tie spolu s vlastnými finančnými prostriedkami vynaložia v súlade so svojim operačným programom na spoločné investície resp. iné účely.

INTERVENČIE II. piliera

Prostriedky II. piliera sŭ v slovenskom Strategickom pláne SPP na roky 2023 – 2027 rozdelené na **41 podpŕ (intervencií)**, ktoré moŭno podľa [Nariadenia](#) zoskupiť do ôsmych základných skupín:

- 1) [environmentálne, klimatické a iné zŕvŕzky tŕkajúce sa hospodŕrenia](#) (intervencie 70.XX, spolu 11 intervencií)
- 2) [prŕrodné alebo iné osobitné obmedzenia jednotlivých oblastŕ](#) (intervencie 71.XX, jedna intervencia)
- 3) [osobitné znevŕhodnenia jednotlivých oblastŕ vyplŕvajŕce z urĕitŕch povinnŕch poŕiadaviek](#) (intervencie 72.XX, spolu 2 intervencie)
- 4) [investŕcie vrŕtane investŕciŕ do zavlaŕovania](#) (intervencie 73.XX, spolu 21 intervencií)
- 5) [zaĕatie ĕinnosti mladŕch poľnohospodŕrov a novŕch poľnohospodŕrov a zakladanie podnikov na vidieku](#) (intervencie 75.XX, jedna intervencia)
- 6) [nŕstroje na riadenie rizika](#) (intervencie 76.XX, jedna intervencia)
- 7) [spoluprŕca](#) (intervencie 77.XX, spolu 2 intervencie)
- 8) [vŕmena vedomostŕ a ŕŕrenie informŕciŕ](#) (intervencie 78.XX, spolu 2 intervencie)

Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému (70.01)

Agrolesníctvo prispieva k ochrane poľnohospodárskej pôdy pred eróziou, zlepšuje štruktúru pôdy, zvyšuje diverzitu druhov v krajine a pomáha v boji proti klimatickej zmene. Dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čo sa zabraňuje suchu a povodniam pri privalových dažďoch a zmiernuje teplotné extrémny.

Kto má na podporu nárok?

1. Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazajú plniť záväzok:
 - a. zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov,
 - b. počet životaschopných jedincov z vysadených drevín nesmie klesnúť pod úroveň 80%.
2. Oprávnené na podporu sú len plochy založené v rámci intervencie „[Zakladanie agrolesníckeho systému](#)“.

Aká je výška podpory?

Poľnohospodár najskôr založí agrolesnícku plochu a získa podporu v rámci intervencie [Zakladanie agrolesníckeho systému](#) a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 2,9 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) – orná pôda	603,00	603,00	603,00	603,00	603,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) – TTP	611,00	611,00	611,00	611,00	611,00

Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku (70.02)

Líniové vegetačné prvky ako stromoradia a vetrolamy majú pozitívny vplyv na ochranu pôdy pred eróziou, zvyšujú diverzitu druhov v krajine a pomáhajú v boji proti klimatickej zmene. Dreviny líniových vegetačných prvkov pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabraňuje suchu a povodniam pri privalových dažďoch a zmierňujú teplotné extrémny.

Kto má na podporu nárok?

1. Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzkov:
 - a. zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov;
 - b. počet životaschopných jedincov z vysadených drevín nesmie klesnúť pod úroveň 90%.
2. Oprávnené na podporu sú len plochy založené v rámci intervencie „[Zakladanie líniových vegetačných prvkov](#)“.

Aká je výška podpory?

Poľnohospodár najskôr založí stromoradie alebo vetrolam a získa podporu v rámci intervencie [Zakladanie líniových vegetačných prvkov](#) a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,2 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) stromoradie	1 552,00	1 552,00	1 552,00	1 552,00	1 552,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) vetrolamy	2 005,00	2 005,00	2 005,00	2 005,00	2 005,00

Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy (70.03)

Na zalesnenej poľnohospodárskej ploche dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabraňuje suchu a povodňiam pri privalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a pomáhajú v boji proti klimatickej zmene. Zalesnenie poľnohospodárskej pôdy a ochrana drevín má pozitívne environmentálne dopady a na druhej strane znižuje príjmy poľnohospodárov, ktoré bude podpora kompenzovať.

Kto má na podporu nárok?

- 1) Fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodárku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS, pričom sa dobrovoľne zaviazujú plniť záväzok:
 - a) zabezpečiť riadne ošetrovanie (ochranu a údržbu) vysadených drevín po dobu 5 rokov;
 - b) počet životaschopných jedincov z vysadených lesných drevín nesmie klesnúť pod 80%;
 - c) na zalesnenej ploche je potrebné hospodáriť podľa platného hospodárskeho plánu v zmysle národnej legislatívy.
- 2) Oprávnené na podporu sú len plochy založené v rámci intervencie „[Zalesnenie poľnohospodárskej pôdy](#)“.

Aká je výška podpory?

Výška podpory je daná súčinom plánovanej hektárovej sadzby a počtu hektárov. Poľnohospodár najskôr zalesní poľnohospodársku pôdu a získa podporu v rámci intervencie [Zalesnenie poľnohospodárskej pôdy](#) a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,7 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	1 152,00	1 152,00	1 152,00	1 152,00	1 152,00
Prémia (EUR/ha)	153,00	153,00	153,00	153,00	153,00

Ekologické poľnohospodárstvo (70.04)

Ekologické poľnohospodárstvo má za cieľ vyrábať potraviny s použitím prírodných vstupov a procesov. Ekologické poľnohospodárstvo podporuje zodpovedné využívanie energie a prírodných zdrojov, zlepšovanie biodiverzity, zvyšovanie úrodnosti pôdy, ochranu kvality vody, zvyšovanie blahobytu zvierat. Pred začatím ekologického poľnohospodárstva je poľnohospodár povinný prejsť dvojročným obdobím prechodu od konvenčnej produkcie k ekologickej. Podporovaná je ekologická produkcia na ornej pôde, ekologické pestovanie zeleniny, zemiakov, jahôd, liečivých, aromatických a liečivých rastlín, ovocia, vína ako aj ekologické hospodárenie na trvalých trávnych porastoch (TTP). Podpora kompenzuje poľnohospodárom zvýšené náklady a znížené príjmy oproti konvenčnej výrobe.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu má poľnohospodár spĺňajúci nasledujúce podmienky:

1. Minimálna výmera pôdy je pri ornej pôde a trvalých trávnych porastoch 1 ha, pri zelenine, liečivých, aromatických a koreninových rastlinách, zemiakoch a jahodách 0,5 ha, pri ovocnom sade a vinohrade 0,3 ha.
2. Registrácia v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) v zmysle zákona č. 282/2020 Z. z. v znení zák. č. 350/2020 Z. z. o EPV vedenom Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym.
3. Žiadateľ sa zaväzuje plniť podmienky podpory po dobu 5 rokov s možnosťou ďalšieho predĺženia.
4. Poľnohospodár musí plniť podmienky záväzku vyplývajúce zo Zákona o ekologickej poľnohospodárskej výrobe (č. 282/2020 Z. z. v znení zák. č. 350/2020), nariadenia EÚ č. 848/2018.
5. Platba na TTP vyžaduje minimálne zaťaženie zvieratami na úrovni 0,3 [DJ](#)/ha (druh zvierat registrovaný v registri prevádzkovateľov EPV) v retenčnom období od 1.6. do 30.9. príslušného roka. Pre vyššiu sadzbu na TTP je potrebná zaťaženie rovné alebo vyššie ako 0,5 [DJ](#)/ha.
6. Ostatné podmienky oprávnenosti (počet jedincov pri jednotlivých sadzbách podpory, striedanie plôch v prípade zemiakov a pod.) sú špecifikované v národnej legislatíve a v Strategickom pláne.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028
EP orná pôdy (EUR/ha)	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00	170,00
EP zelenina (EUR/ha)	795,00	795,00	795,00	795,00	795,00	795,00
EP zemiaky (EUR/ha)	735,00	735,00	735,00	735,00	735,00	735,00
EP jahody (EUR/ha)	1111,00	1111,00	1111,00	1111,00	1111,00	1111,00
EP liečivé, aromat. a korenin. rastliny (EUR/ha)	417,00	417,00	417,00	417,00	417,00	417,00
EP Ovocné sady vyšší počet jedincov rodiace (EUR/ha)	904,00	904,00	904,00	904,00	904,00	904,00
EP Ovocné sady vyšší počet jedincov mladé (EUR/ha)	554,00	554,00	554,00	554,00	554,00	554,00
EP Ovocné sady ostatné rodiace (EUR/ha)	814,00	814,00	814,00	814,00	814,00	814,00
EP Ovocné sady krajnotvorné (EUR/ha)	497,00	497,00	497,00	497,00	497,00	497,00
EP vinohrady rodiace (EUR/ha)	762,00	762,00	762,00	762,00	762,00	762,00
EP vinohrady mladé (EUR/ha)	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00	468,00
EP TTP so základným prínosom (zaťaženie od 0,3 a do 0,5 DJ/ha)	96,00	96,00	96,00	96,00	96,00	96,00
EP TTP so zvýšeným prínosom (zaťaženie \geq 0,5 DJ/ha)	127,00	127,00	127,00	127,00	127,00	127,00

Ak bude žiadostí o podporu viac ako je rozpočet podpory, budú uplatnené výberové kritériá. Podrobné kritériá budú uvedené vo vnútroštátnom legislatívnom predpise.

Sadzby sú znižované v prípade kombinácie s iným typom podpory. EP orná pôda v kombinácii s Ochranou dropa veľkého (52 EUR/ha), EP na TTP v kombinácii s Ochranou biotopov TTP (74 EUR/ha), EP na TTP v kombinácii s Ochranou biotopu sysľa pasienkového (33 EUR/ha).

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 179,8 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Poľnohospodár po dvojročnom prechode na ekologické poľnohospodárstvo splnil všetky podmienky oprávnenosti a zaviazal sa plniť podmienky ekologického poľnohospodárstva so záväzkom na 5 rokov s možnosťou predĺženia. Do záväzku vstúpil s trvalým trávny porastom (TTP) s celou výmerou 150 ha a splnil podmienku pre získanie vyššej sadzby **EP TTP so zvýšeným prínosom**, lebo jeho zaťaženie dobyťčiami jednotkami je viac ako 0,5 DJ/ha. Takýto poľnohospodár získa podporu vo výške 19 050 EUR ročne po dobu trvania záväzku (150 x 127).

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia - Precízne hnojenie orných pôd - ochrana vodných zdrojov (70.05)

Slovensko bude chrániť kvalitu vody a pôdy v chránených vodohospodárskych oblastiach. Príkladom je Žitný ostrov, ktorý je najväčším zdrojom podzemných vôd v strednej Európe. V chránených vodohospodárskych oblastiach (CHVO) bude podporená optimalizácia dávky hnojenia na základe rozborov pôdy a znižovanie vyplavovania živín do podzemných vôd. Podpora kompenzuje poľnohospodárom zvýšené náklady a znížené príjmy v porovnaní s konvenčnou výrobou.

Kto má na podporu nárok?

- 1) **Fyzické a právnické osoby**, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde evidovanej v LPIS a zaviazu sa plniť záväzok 5 rokov.
- 2) **Podmienky oprávnenosti:**
 - a) Do podpory môžu byť zaradené orné pôdy oprávneného hektára nachádzajúce sa v stanovených CHVO okrem plôch, na ktorých je podmienka v súlade s GAEC 4, kde je aplikácia dusíkatých hnojív zakázaná (3m od brehovej čiary vodného toku).
 - b) Vstup do intervencie je povinný s minimálne 1 ha ornej pôdy.
- 3) **Podmienky intervencie:**
 - a) v prvom roku realizácie záväzku (na jar 20xx) najneskôr do 15. mája, zabezpečiť celkový rozbor ornej pôdy na obsah N_{min}, P, K, pH a následne v tom istom roku (jeseň 20xx) odber a rozbor pôdy na obsah N_{min}. (realizovaný systémom GPS)
 - b) v druhom až piatom 5 roku záväzku zabezpečiť jesenný rozbor ornej pôdy na obsah N_{min}. (realizovaný systémom GPS); (1 priemerná vzorka z 10 ha p.p.),
 - c) každoročne na základe výsledkov jesenného rozboru obsahu N_{min} vypracovať mapu zásob,
 - d) na základe týchto podkladov stanoviť plán hnojenia (podľa oševného postupu) v podrobnejšom členení na diely pôdnych blokov za hospodársky rok s ohľadom na limitné dávky dusíka (príloha č. 3 a 7 zákona 136/2000 Z.z. o hnojivách) vrátane aplikácie hospodárskych hnojív.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 25,2 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	66,70	66,70	66,70	66,70	66,70	66,70

Intervencia je kombinovateľná s intervenciou 70.06 Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch s operáciou Šetrné hospodárenie na ornej pôde a s intervenciou 70.07 Ochrana a zachovanie biodiverzity s operáciou Ochrana dropa veľkého (platba sa poskytne v plnej výške ako súčet platieb za dve kombinovateľné operácie.

Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch (70.06)

Obmedzenie používania pesticídov, herbicídov a hospodárenie na pôde bez použitia chemických hnojív má pozitívny vplyv na kvalitu produkcie, biodiverzitu a zmiernenie klimatickej zmeny. Slovensko preto podporí hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov, šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde, v ovocných sadoch a vo vinohradoch a bude kompenzovať poľnohospodárom zvýšené náklady a prípadné nižšie úrody v porovnaní s konvenčnou výrobou.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na platbu majú fyzické a právnické osoby, ktoré sa dobrovoľne zaviazu plniť záväzkov na obdobie 5 rokov pre príslušnú operáciu (Podmienky záväzku sú uvedené na [nasledovných stranách](#) dokumentu)

Podmienky pre výmeru:

- Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov:** Vstúpiť do operácie so všetkými dielmi pôdnych blokov ornej pôdy a s minimálnou výmerou 1 ha ornej pôdy.
- Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde:** Vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha ornej pôdy/oprávneného hektára, na ktorej bude pestovaná zelenina, zemiaky alebo jahody.
- Šetrné postupy v ovocných sadoch:** Vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha ovocného sadu s minimálnym počtom jedincov pre produkčný sad, ostatný sad a mladý sad (1. až 3. rok po výsadbe).
- Šetrné postupy vo vinohradoch:** Vstúpiť do operácie s výmerou minimálne 0,3 ha vinohradu. Podporený bude rodiaci vinohrad a mladý vinohrad (1. až 3. rok po výsadbe).

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Hospodárenie na ornej pôde (EUR/ha)	165,00	165,00	165,00	165,00	165,00
Šetrné postupy pri pestovaní: zelenina (EUR/ha)	422,00	422,00	422,00	422,00	422,00
Šetrné postupy pri pestovaní: zemiaky (EUR/ha)	310,00	310,00	310,00	310,00	310,00
Šetrné postupy pri pestovaní: jahody (EUR/ha)	454,00	454,00	454,00	454,00	454,00
Šetrné postupy v ovocných sadoch: rodiace (EUR/ha)	530,00	530,00	530,00	530,00	530,00
Šetrné postupy v ovocných sadoch: mladé (EUR/ha)	245,00	245,00	245,00	245,00	245,00
Šetrné postupy v ovocných sadoch: ostatné (EUR/ha)	322,00	322,00	322,00	322,00	322,00
Šetrné postupy vo vinohradoch: rodiace (EUR/ha)	601,00	601,00	601,00	601,00	601,00
Šetrné postupy vo vinohradoch: mladé (EUR/ha)	354,00	354,00	354,00	354,00	354,00

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 63,9 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Poľnohospodár vstúpil do 5 ročného záväzku v rámci operácie **Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov** s výmerou 50 hektárov. Zaviazal sa plniť podmienky (úplné vzdanie sa používania chemických prípravkov na ochranu rastlín na všetkých plochách podniku, používania minerálnych dusíkatých hnojív a viesť evidenciu na každý diel pôdneho bloku, ako boli plochy ošetrované; hlásenie zasielať aj o nulovej spotrebe podľa národnej legislatívy (zákon č. 405/2011 Z. z.). Takýto poľnohospodár získa podporu v celkovej výške 8 250 EUR ročne (50 x 165).

Ochrana a zachovanie biodiverzity (70.07)

Na Slovensku klesá početnosť skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu. Na zvrátenie poklesu biodiverzity sa musia regulovať niektoré aktivity poľnohospodárov, čo môže znížiť výnosy alebo zvýšiť poľnohospodárom náklady. Podpora zabezpečí kompenzáciu poľnohospodárom za ušlý zisk. Špecificky budú podporené oblasti výskytu dropa veľkého, sysľa pasienkového, mozaikové kosenie v územiach európskeho významu a poloprírodné a prírodné trávne porasty.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť a zaviažu sa plniť [podmienky operácie](#) na obdobie 5 rokov. Intervencia je rozdelená na 3 operácie:

1. Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého
2. Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového
3. Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie
4. Operácia Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov (typ 1 a typ 2)

Podmienky oprávnenosti:

1. **Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého (Otis tarda):** vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha ornej pôdy oprávneného hektára nachádzajúceho sa v CHVÚ Lehnice alebo CHVÚ Sysľovské polia.
2. **Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového (Spermophilus citellus):** vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha trávnych porastov oprávneného hektára nachádzajúceho sa v stanovených lokalitách,
3. **Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu:** vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha trávnych porastov nachádzajúcich sa v územiach európskeho významu s 2. a 3. stupňom ochrany oprávneného hektára na podporu (GIS referenčná vrstva).
4. **Operácia Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov (typ 1 a typ 2):** vstúpiť do operácie s minimálne 1 ha biotopu trávneho porastu oprávneného hektára.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) - Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov - typ 1	87,00	87,00	87,00	87,00	87,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) - Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov - typ 2	202,00	202,00	202,00	202,00	202,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) – Ochrana biotopu dropa veľkého	250,00	250,00	250,00	250,00	250,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) - Ochrana biotopu sysľa pasienkového	125,00	125,00	125,00	125,00	125,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) - Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie	62,00	62,00	62,00	62,00	62,00

Operácie sú kombinovateľné navzájom aj s ostatnými intervenciami s výnimkou prípadov nepovolenej kombinácie a čiastočnej kombinácie. V prípade čiastočnej kombinácie sa platba poskytuje v zníženej výške.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 99,8 mil. EUR na celé programové obdobie.

Zatrávňovanie podmáčanej ornej pôdy (70.08)

Na Slovensku klesá biodiverzita u niektorých skupín živočíchov viazaných na poľnohospodársku pôdu, najmä trvalé trávne porasty. Intervencia prispieva k zachovaniu biodiverzity na pôdach málo úrodných a podmáčaných a tým aj k zmierneniu klimatickej zmeny. Cieľom podpory je realizovať poľnohospodárske postupy tak, aby umožnili menej intenzívne využívanie častí pôdnych blokov, ktoré sú podmáčané a ktoré sú hniezdiskami ohrozeného druhu ľabtušky poľnej.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť a zaviazu sa plniť podmienky operácie na obdobie 5 rokov.

Podmienky oprávnenosti:

1. vstúpiť do zväzku s minimálne s 5 ha ornej pôdy oprávneného hektára, nachádzajúcej sa v stanovených lokalitách.

Podmienky operácie:

1. na ploche väčšej ako 5 ha založiť trávne porasty, pričom plochy so založenými trávnymi porastmi vysiať osivom v pomere tráv najviac 83 %, ďatelinovín minimálne 12 % a pomer iných kvitnúcich bylín minimálne 5 %,
2. výsev trávneho porastu sa uskutoční najneskôr do konca marca príslušného roku
3. zákaz aplikácie prípravkov na ochranu rastlín a hnojív (okrem exkrementov pasúcich sa zvierat)
4. trávny porast sa po založení neobnovuje, nerozoráva, iba v prípade ak osiatie nebolo úspešné,
5. mulčovanie je na založenom trávnom poraste vylúčené,
6. prvá kosba trvalých trávnych porastov sa vykoná v riadnom termíne na ploche najviac 80% výmery trávneho porastu; minimálne 20 % z výmery trávneho porastu sa pokosí v termíne od 1. júla, do výpočtu podielov sa nezarátavajú časti na ktorých sa pasú hospodárske zvieratá.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Plánovaná podpora je vo výške 299 EUR na každý hektár. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 10,5 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	299,00	299,00	299,00	299,00	299,00	299,00

Intervencia je kombinovateľná s intervenciou 70.06 Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch - operácia Šetrné hospodárenie na ornej pôde a s intervenciou 70.04 Ekologické poľnohospodárstvo - operácia Ekologické poľnohospodárstvo na ornej pôde na jednom diele pôdneho bloku, na ktorý bude poskytnutá vyššia sadzba.

Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat (70.09)

Slovensko podporí chov ohrozených druhov zvierat, ktorých stavy klesli pod kritickú úroveň. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti plemien v rámci druhu, ktorý je často chovaný iba v príslušnom regióne.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe spĺňajúce [podmienky záväzku](#).

Podmienky oprávnenosti:

1. Prijemcovia podpory sú počas trvania záväzku povinní udržať stav zvierat v minimálnom počte 1 DJ za oprávnené druhy a plemená zvierat. Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat nie je možné počas jedného roku záväzku.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu DJ a podpory v príslušnom roku. Podporené budú nasledovné plemená zvierat:

1. Hovädzí dobytok - slovenský pinzgauský dobytok, maďarský stepný dobytok
2. Ovce - pôvodná valaška, Askánske merino, zošľachtená valaška, cigája
3. Kozy - biela krátkosrstá koza, hnedá krátkosrstá koza
4. Kone - slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu
5. Ošípané – mangalica

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) slovenský pinzgauský dobytok (v chove dojníc)	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) slovenský pinzgauský dobytok (v chove dojčiacich kráv)	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) maďarský stepný dobytok	171,00	171,00	171,00	171,00	171,00
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) pôvodná valaška, Askánske merino, zošľachtená valaška, cigája, biela krátkosrstá koza, hnedá krátkosrstá koza	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) slovenský teplokrvník, Hucul, Furioso, Nonius, slovenský športový pony, Lipican, Shagya-arab, Norik muránskeho typu	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Plánovaná výška podpory (EUR/DJ) mangalica	340,00	340,00	340,00	340,00	340,00

Intervencia je vzájomne plne kombinovateľná s ostatnými intervenciami.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 6,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Lesnícko-environmentálne a klimatické služby (LEKS) a ochrana lesov (70.10)

Slovensko potrebuje zvýšiť ekologickú rozmanitosť v krajine a ochranu biodiverzity lesných ekosystémov. Intervencia reaguje na Stratégiu EÚ v oblasti ochrany biodiverzity do roku 2030, ktorá si kladie za cieľ dosiahnuť ochranu biodiverzity lesníckych oblastí. Cieľom je poskytnutie podpory súkromným a verejným obhospodarovateľom lesov alebo združeniam súkromných alebo verejných obhospodarovateľov lesa za vykonávanie lesnícko-environmentálnych a klimatických záväzkov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú súkromní a verejní obhospodarovatelia lesa alebo združenia súkromných a verejných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou.

Podpora zahŕňa 3 operácie so špecifickými [podmienkami záväzku](#):

1. Lesnícko-environmentálne a klimatické služby v chránených vtáčích územiach (LEKS CHVÚ)
2. Lesnícko-environmentálne a klimatické služby na územiach európskeho významu (LEKS ÚEV)
3. Lesnícko-environmentálne a klimatické služby ochrana hlucháňa hôrneho.

Podmienky oprávnenosti operácií:

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS CHVÚ:

- a) vstúpiť do opatrenia minimálne s 1 ha lesného porastu v stanovenom chránenom vtáčom území.
- b) mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán).

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS ÚEV:

- a) vstúpiť do opatrenia minimálne s 1 ha lesného porastu vo 4. a/ alebo v 3. stupni ochrany nachádzajúceho sa v ÚEV.
- b) mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán).

Podmienky oprávnenosti pre operáciu LEKS ochrana hlucháňa hôrneho:

- a) vstúpiť do operácie minimálne s 1 ha lesného porastu v stanovenej územnej pôsobnosti oblastí biotopov, do ktorých zasahujú biotopy hlucháňa hôrneho.
- b) operácia sa bude realizovať v porastoch mimo piateho stupňa ochrany, a podmienkou je mať schválený Program starostlivosti o lesy (lesný hospodársky plán), podľa ktorého musí byť vek porastu v čase vstupu do záväzku 20-50 rokov. V prípade viacetážových porastov ide o vek hornej etáže. Operáciu je možné vykonávať len v hospodárskych lesoch a lesoch osobitného určenia.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 20,6 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) LEKS CHVÚ	123,75	123,75	123,75	123,75	123,75
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) LEKS ÚEV	111,44	111,44	111,44	111,44	111,44
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) ochrana hlucháňa hôrneho	147,40	147,40	147,40	147,40	147,40

Podpora dobrých životných podmienok zvierat (70.11)

Chov v dobrých životných podmienkach zvyšuje pohodu a zdravie zvierat, znižuje používanie antimikrobiálnych látok v chovoch, znižuje počet zákrokov veterinárneho lekára a minimalizuje použitie liečiv. Podpora kompenzuje zvýšené náklady alebo nižšie výnosy z dôvodu zlepšovania životných podmienok zvierat.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe. Slovensko bude podporovať niekoľko spôsobov zlepšenia životných podmienok vybraných kategórií zvierat:

- 1) Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz
- 2) Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz
- 3) Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat
- 4) Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc
- 5) Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok
- 6) Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných
- 7) Zvýšenie plochy vo výkrme ošípaných
- 8) Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny

Podmienky oprávnenosti:

1. Dodržať počas obdobia záväzku minimálny počet DJ.
2. Mať k dispozícii prístup farmára do CEHZ
3. Splniť konkrétne podmienky zlepšenia životných podmienok (napríklad ustajnenia oviec a kôz alebo ustajnenia dojníc). Tieto podmienky sú uvedené na [nasledovných stranách](#) dokumentu.

Aká je výška podpory?

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz (EUR/DJ)	212,00	212,00	212,00	212,00	212,00
Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz (EUR/DJ)	208,00	208,00	208,00	208,00	208,00
Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat (EUR/DJ)	62,00	62,00	62,00	62,00	62,00
Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc (EUR/DJ)	245,00	245,00	245,00	245,00	245,00
Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok (EUR/DJ)	157,00	157,00	157,00	157,00	157,00
Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných (EUR/DJ)	96,00	96,00	96,00	96,00	96,00
Zvýšenie plochy vo výkrme ošípaných (EUR/DJ)	128,00	128,00	128,00	128,00	128,00
Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny (EUR/DJ)	75,00	75,00	75,00	75,00	75,00

V prípade dopytu po podpore presahujúcom možnosť rozpočtu môžu byť uplatnené výberové kritéria na zaradenie do podpory. Výberové kritériá budú presne definované v národnej legislatíve. Niektoré sadzby sú znižované v prípade kombinácie s iným typom podpory. Ide o Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz (zníženie na 169,00 EUR/DJ) v kombinácii so Vzdaním sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahníc a kôz (zníženie na 166,00 EUR/DJ) navzájom. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 232,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Príklad:

Chovateľ dojníc v roku 2024 splnil podmienky podpory a zlepšil ustajnenie dojníc tým, že zabezpečil pri jednoradových boxoch ustajňovaciú plochu 5,90 m²/dojnicu. Taktiež zabezpečil v zimnom období napájanie temperovanou vodou. Do podpory (záväzku) vstúpil so všetkými dojnícami za farmu, ktorých mal 25 (splnil minimálny počet 10 DJ). Svojich 25 dojníc mal evidovaných v CEHZ k 1.5. v danom roku. Chovateľ poskytol náčrt/plán ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografickú dokumentáciu.

Takýto chovateľ získa podporu 6 125 EUR (1 dojnica = 1 dobytčia jednotka)

Prepočet na dobytčiu jednotku

Kategória zvierat	Koľko dobytčích jednotiek je jedno zviera?	Koľko zvierat je jedna dobytčia jednotka?
Hovädzí dobytok starší ako dva roky a kone staršie ako šesť mesiacov	1	1
Hovädzí dobytok vo veku od šesť mesiacov do dvoch rokov	0,6	1,66
Hovädzí dobytok vo veku do šiestich mesiacov	0,4	1,73
Ovce a kozy	0,15	6,66
Chovné prasnice s hmotnosťou viac ako 50 kg	0,5	2
Ostatné ošípané	0,3	3,33
Nosnice	0,014	71,43
Výkrmové kurčatá chované na mäso	0,0046	217,39

Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (ANC) (71.01)

Poľnohospodári na Slovensku hospodária v rozmanitých prírodných podmienkach. Poľnohospodári hospodáriaci v znevýhodnených (ANC) oblastiach majú nevýhodu v porovnaní s poľnohospodármi v dobrých prírodných podmienkach. Poľnohospodári v znevýhodnených oblastiach (horské oblasti, oblasti s prírodnými alebo špecifickými obmedzeniami) získajú kompenzáciu vyšších nákladov a nižších výnosov. Viac budú podporované živočíšne farmy ako rastlinné, keďže rozdiel v príjmoch medzi oblasťami ANC a produkčnými oblasťami je väčší pre živočíšne farmy ako pre rastlinné. Živočíšnou farmou je farma, ktorá má aspoň 0,25 DJ/ha poľnohospodárskej pôdy. Cieľom je zachovať poľnohospodárstvo na celom území Slovenska.

Kto má na podporu nárok?

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktoré sú aktívnymi poľnohospodármi a hospodária v ANC oblastiach
2. Žiadateľ obhospodaruje minimálnu výmeru 1 ha poľnohospodárskej plochy v ANC
3. Žiadateľ podá žiadosť na minimálnu výmeru 1 ha poľnohospodárskej plochy v ANC

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnej ANC oblasti. ANC platby do výmery 450 ha sú poskytované v plnej výške (100%) znevýhodnenia, na hektáre v intervale 450-900 bude platba znížená na 63,64%, na hektáre 900-1800 na 47,80% a na hektáre nad 1800 na 40,54%. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 369,7 mil. EUR na celé programové obdobie.

Výmera	1-450 ha		nad 450 - 900 ha		nad 900 - 1800 ha		nad 1800 ha	
	Živočíšna (v EUR/ha)	Rastlinná (v EUR/ha)	Živočíšna (v EUR/ha)	Rastlinná (v EUR/ha)	Živočíšna (v EUR/ha)	Rastlinná (v EUR/ha)	Živočíšna (v EUR/ha)	Rastlinná (v EUR/ha)
H1	226	61	143,83	38,82	108,02	29,15	91,61	24,73
H2	202	55	128,55	35,00	96,55	26,29	81,88	22,29
H3	184	50	117,10	31,82	87,94	23,90	74,58	20,27
H4	156	42	99,28	26,73	74,56	20,07	63,23	17,02
BK1	64	17	40,73	10,82	30,59	8,13	25,94	6,89
BK2	93	25	59,19	15,91	44,45	11,95	37,70	10,13
BK3	60	16	38,18	10,18	28,68	7,65	24,32	6,49
BK4	112	30	71,28	19,09	53,53	14,34	45,40	12,16
BK5	109	29	69,37	18,46	52,10	13,86	44,18	11,76
BKA	75	20	47,73	12,73	35,85	9,56	30,40	8,11
OS1	73	20	46,46	12,73	34,89	9,56	29,59	8,11
OS2	36	10	22,91	6,36	17,21	4,78	14,59	4,05
OS3	65	17	41,37	10,82	31,07	8,60	26,35	7,30

Typy ANC oblastí:

Horské oblasti

H1 Priemerná nadmorská výška obce väčšia alebo rovná 700 m n. m.

H2 Priemerná nadmorská výška obce väčšia alebo rovná 600 m n. m. a menšia ako 700 m n. m.

H3 Svahovitosť územia obce väčšia alebo rovná 20 % na ploche väčšej ako 50 % územia obce

H4 Priemerná nadmorská výška obce väčšia alebo rovná 500 m n. m. a menšia ako 600 m n. m.

Oblasti s prírodnými obmedzeniami

BK1 Slabá priepustnosť pôdy

BK2 Skeletnosť

BK3 Nepriaznivá textúra – piesočnaté pôdy

BK4 Plytká hĺbka zakorenenia

BK5 Extrémna svahovitosť

BKA Agregátne kritérium

Oblasti s osobitnými obmedzeniami

OS1 Oblasti flyšového pásma

OS2 Oblasti úpätných svahov a podsvahových depresíí

OS3 Oblasti pôd s nízkou produktivitou

Zatriedenie jednotlivých katastrálnych území do typu ANC oblasti je dostupné [TU](#).

Príklad:

Poľnohospodár s výmerou farmy 1 200 hektárov podniká aj v ANC oblastiach. Až 850 ha jeho farmy sa nachádza v horskej oblasti H4. Keďže chová 450 dojníc, spĺňa podmienku zaťaženia 0,25 DJ/ha a je živočíšnou farmou (450 dojníc je 450 DJ, zaťaženie farmy je 0,375 (450 DJ/1200 ha)).

Takýto poľnohospodár získa podporu v celkovej výške 109 912 EUR (450 ha x 156 EUR + 400 ha x 99,28 EUR)

Platba v rámci sústavy Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde (TTP) (72.01)

Slovensko bude kompenzovať zvýšené náklady a znížené výnosy obhospodarovateľom trvalých trávnych porastov na územiach Natura 2000 spadajúcich do 4. a 5. stupňa ochrany. Obmedzenia na poľnohospodársku produkciu a potreba extenzívneho hospodárenia v záujme ochrany prírody znižujú príjmy poľnohospodárov, čo je kompenzované z verejných zdrojov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Podmienky oprávnenosti:

1. vstúpiť do podopatrenia minimálne s 1 ha trvalých trávnych porastov (LPIS) - ÚEV vo 4. a/alebo 5.stupni ochrany.

Podmienky záväzku:

1. neaplikovať na trvalých trávnych porastoch žiadne chemické látky a žiadne dodatkové hnojivá (povolené je iba hnojenie pasúcimi sa zvieratami),
2. neumiestňovať na trvalých trávnych porastoch košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat (výnimka je možná len pre dočasné košarovanie so súhlasom príslušnej organizácie ochrany prírody).

Aká je výška podpory?

Plánovaná podpora je vo výške 84 EUR ročne na každý hektár TTP. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,8 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	84,00	84,00	84,00	84,00	84,00

Intervencia je kombinovateľná s 70.4 Ekologické poľnohospodárstvo, intervenciou 70.07 Ochrana a zachovanie biodiverzity – operáciou Ochrana biotopu sysľa pasienkového a s intervenciou a operáciou Ochrana biotopov prírodných a poloprírodných trvalých trávnych porastov.

Platba v rámci sústavy Natura 2000 na lesných pozemkoch (72.02)

Slovensko bude kompenzovať zvýšené náklady a znížené výnosy obhospodarovateľom lesných pozemkov na územiach Natura 2000 spadajúcich do 5. stupňa ochrany. Obmedzenia na poľnohospodársku produkciu a potreba extenzívneho hospodárenia v záujme ochrany prírody znižujú príjmy poľnohospodárov, čo je kompenzované z verejných zdrojov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú súkromní obhospodarovatelia lesa alebo združenia súkromných obhospodarovateľov lesa s právnou subjektivitou.

Podmienky oprávnenosti:

1. vstúpiť do intervencie minimálne s 1 ha lesného porastu v územiach európskeho významu (ÚEV) a 5. stupni ochrany + 5% plôch mimo ÚEV v 5. stupni ochrany (vrstva v GIS lesov).

Podmienky záväzku:

1. nezasahovať do lesného porastu a nepoškodiť vegetačný a pôdny kryt (v prípade kalamitných situácií môže byť drevná hmota odstránená z ciest a turistických chodníkov).

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Plánovaná podpora je vo výške 43,20 EUR ročne na každý hektár. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 5,7 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2024	2025	2026	2027
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	43,20	43,20	43,20	43,20	43,20

Zakladanie agrolesníckeho systému (73.01)

Agrolesníctvo je systém využívania pôdy, pri ktorom rastú stromy alebo kríky spolu s plodinami alebo s chovanými zvieratami. Agrolesnícke systémy prispievajú k sekvestracii uhlíka. Dreviny pomáhajú zadržiavať vodu v krajine, čím sa zabraňuje suchu a povodniam pri privalových dažďoch, zmierňujú teplotné extrémny a celkovo prispievajú k zmierňovaniu dopadov zmeny klímy. Slovensko podporí zakladanie agrolesníckych systémov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodárku činnosť.

Podmienky oprávnenosti:

1. plocha oprávneného hektára pri vstupe do záväzku je minimálne 1ha;
2. súhlas príslušnej organizácie ochrany prírody s realizáciou agrolesníckeho systému je potrebný, v prípade, ak sa výsadby drevín bude realizovať na plochách spadajúcich do oblasti Natura 2000.

Podmienky záväzku:

1. výsadbu 100ks stromov na hektár realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do 15. decembra;
2. výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu pre agrolesnícke systémy uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
3. výsadbu drevín vo vzťahu k výberu drevín, typu a dizajnu výsadby realizovať v zmysle predkladaného plánu;
4. líniovú výsadbu stromov realizovať v maximálnej šírke do 3 metrov obrábanej OP, prípadne OP ležiacej úhorom a TTP, s minimálnou vzdialenosťou línií, resp. pásov drevín 12 m, pričom minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená na 3 m; roztrúsenú výsadbu drevín na TTP realizovať za predpokladu, že minimálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je 8m; v prípade vytvárania skupiny drevín, táto nepresiahne počet 20 drevín, a súčasne tieto nepresiahnu 400m² plochy na 1 ha.

Aká je výška podpory?

Touto intervenciou sa podporia 2 typy Agrolesníckych systémov a to pestovanie drevín na ornej pôde a pestovanie drevín na TTP.

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Poľnohospodár najskôr založí agrolesnícky systém a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie v rámci intervencie „[Ochrana a údržba drevín v rámci založeného Agrolesníckeho systému](#)“. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 3,3 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2025
Plánovaná výška podpory (EUR/ha/stromy) orná pôda	2 468,00	2 468,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha/stromy) TTP	2 498,00	2 498,00

Zakladanie líniových vegetačných prvkov (73.02)

Jedným z adaptačných opatrení vo väzbe na zmenu klímy je výsadba vegetačných prvkov (stromoradií a vetrolamov). Intervencia prispeje k zníženiu erózie, ochrane poľnohospodárskej pôdy a zlepšeniu pôdnej štruktúry.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť.

Podmienky oprávnenosti:

1. plocha oprávneného hektára pri vstupe do záväzku je minimálne 0,3 ha ornej pôdy za účelom vytvorenia líniových vegetačných prvkov, ktoré po uplynutí 5 ročného záväzku budú zahrnuté v rámci GAEC 8 (Platba bude poskytnutá len na plochu vytvoreného krajinného prvku).
2. súhlas príslušnej organizácie ochrany prírody s realizáciou líniových vegetačných prvkov je potrebný, v prípade, ak sa výsadby drevín bude realizovať na plochách spadajúcich do oblasti Natura 2000.

Podmienky záväzku:

1. výsadbu drevín realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do konca 15. decembra;
2. výsadbu drevín realizovať iba v medziach schváleného zoznamu stromov a/alebo krovín pre líniové vegetačné prvky uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
3. výsadbu drevín vo vzťahu k výberu drevín, typu výsadby realizovať v zmysle predkladaného plánu;
4. líniovú výsadbu drevín (stromoradie) realizovať v maximálnej šírke do 2 metrov obrábanej OP, prípadne ležiaca úhorom, pričom maximálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) je stanovená v rozsahu 3 - 4 m;
5. výsadba drevín vo forme vetrolamov realizovať v 2 radoch stromov a kríkov v maximálnej šírke do 6 metrov OP, s maximálna vzdialenosť medzi stromami (spon stromov) stanovenou v rozsahu 3 - 4 m;
6. maximálna dĺžka línie výsadby drevín pri stromoradií a vetrolamoch je stanovená na 300m na ha.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Plánovaná podpora je vo výške 20 130,00 EUR/ha na stromoradie a 35 200,00 EUR/ha na vetrolamy. Poľnohospodár najskôr založí stromoradie alebo vetrolam a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie v rámci intervencie „[Ochrana a údržba drevín v rámci založeného líniového vegetačného prvku](#)“. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,8 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2025
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) stromoradie	20 130,00	20 130,00
Plánovaná výška podpory (EUR/ha) vetrolamy	35 200,00	35 200,00

Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy (73.03)

Zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy je považované za účinné opatrenie na zvýšenie sekvestrácie CO₂ a zvýšenie biodiverzity. Slovensko podporí zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy zmiešanými drevinami na zabezpečenie stability a ochrany územia poškodeného eróziou ako i zosunmi pôdy.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby, ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť na poľnohospodárskej pôde.

Podmienky oprávnenosti:

- 1) vstúpiť do intervencie so súvislou plochu minimálne 0,5 ha a maximálne 10 ha ornej pôdy evidovanej v LPIS, pričom kratšia časť plochy musí merať viac ako 50m;
- 2) zalesňovanie realizovať na ornej pôde, ktorá je definovaná ako vhodná pre zalesnenie na základe typológie zalesňovania pôd (plochy s BPEJ 6.- 9. skupiny) v súlade s národnou legislatívou;
- 3) súhlas príslušnej autority (okresný úrad) s realizáciou zalesňovania.

Podmienky záväzku:

1. výsadbu drevín realizovať v prvom roku záväzku najneskôr do konca novembra;
2. výsadba drevín iba v medziach schváleného zoznamu drevín pre zalesňovanie ornej pôdy uvádzaného vo vykonávacom nariadení;
3. plocha ornej pôdy, ktorá sa plánuje zalesniť, musí byť v zmysle národných predpisov prevedená na lesný pozemok.

Aká je výška podpory?

Podpora sa vypočíta ako súčin počtu hektárov a podpory v príslušnom roku. Plánovaná podpora je vo výške 2 716 EUR na každý založený hektár. Poľnohospodár najskôr zalesní poľnohospodársku pôdu a potom 5 rokov získava podporu za ochranu a udržiavanie v rámci intervencie „[Ochrana a údržba drevín v rámci zalesnenej poľnohospodárskej pôdy](#)“. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 0,3 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2023	2025
Plánovaná výška podpory (EUR/ha)	2 716,00	2 716,00

Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch (73.04)

Investície zvyšujú konkurencieschopnosť poľnohospodárov na spoločnom trhu EÚ, pridanú hodnotu na farme, environmentálnu a klimatickú udržateľnosť. Podpora bude poskytnutá formou grantu alebo finančného nástroja (v spolupráci s komerčnými bankami).

Kto má na podporu nárok?

- 1) Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- 2) Právnické osoby združujúce poľnohospodárov (pestovateľov špeciálnych plodín a plodín náročných na prácu a chovateľov hospodárskych zvierat), ktoré majú v predmete činnosti obchodné a/alebo logistické činnosti a tieto zabezpečujú pre svojich členov. Subjekty sú schválené ako organizácia výrobcov alebo skupina výrobcov PPA alebo MPRV SR podľa platnej legislatívy SR alebo EÚ.

Oprávnené investície:

- 1) Investície súvisiace s pestovaním špeciálnych plodín a iných plodín náročných na prácu a súvisiace s chovom hospodárskych zvierat vrátane investícií zameraných na prevenciu, kontrolu a eradikáciu afrického moru ošipovaných.
- 2) Investície do primárneho spracovania výhradne vlastných produktov prvovýroby
- 3) Technologické a súvisiace stavebné investície do využitia obnoviteľných zdrojov energie na vlastnú potrebu energie alebo palív vo vlastnom podniku.
- 4) Investície do odbytových miest/kanálov pre vlastné nespracované a spracované produkty prvovýroby
- 5) Investície v rámci horizontálnej spolupráce:
 - a) Investície do skladovacích kapacít – výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov, obstaranie techniky a technológií skladov a manipulačných hál, pozberová úprava produkcie;
 - b) Investície do spracovania produkcie členov - výstavba, rekonštrukcia, modernizácia objektov, obstaranie techniky a technológií určených na spracovanie nepredajnej časti produkcie;
 - c) Investície do dopravných prostriedkov – obstaranie nákladných, osobných alebo špeciálnych automobilov, prívesov a návesov, manipulačných vozíkov potrebných pre logistiku produktov ŠRV a ŽV;
 - d) investície do odbytových miest - investície na vybudovanie a zariadenie vlastných podnikových predajní alebo iných odbytových miest.
- 6) V prípade **finančného nástroja**: investície v rastlinnej aj živočíšnej výrobe zamerané na zabezpečenie výrobných faktorov, zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v poľnohospodárskych podnikoch, ako aj udržateľné využívanie vody a pôdy.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 280,4 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár (73.05)

Mladí poľnohospodári majú vysoký dopyt po investíciách a zároveň majú nedostatočný prístup k úverom. Na začiatku podnikania majú zvýšené náklady a ich výnosy sú nižšie. To znižuje ich podnikania ich ziskovosť a zároveň znižuje ich prístup k úverom. Slovensko podporí konkurencieschopnosť mladých poľnohospodárov investíciami do prvovýroby s dôrazom na pestovanie špeciálnych plodín a iných plodín náročných na prácu a chov hospodárskych zvierat, ale aj do spracovania vlastných produktov a odbytu svojej produkcie. Podpora bude poskytnutá formou grantu alebo finančného nástroja (v spolupráci s komerčnými bankami).

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe spĺňajúce podmienky [mladého poľnohospodára](#).

Oprávnené investície:

- 1) Investície v poľnohospodárskej prvovýrobe určené na pestovanie špeciálnych plodín a iných plodín náročných na prácu a súvisiace s chovom hospodárskych zvierat vrátane investícií zameraných na prevenciu, kontrolu a eradikáciu afrického moru ošípaných.
- 2) Investície do primárneho spracovania výhradne vlastných produktov prvovýroby (v rámci [Prílohy I ZFEÚ](#)).
- 3) Technologické a súvisiace stavebné investície na využitie obnoviteľných zdrojov energie (slnečná energia, geotermálna energia, biomasa, nízkopotenciálové teplo z okolia a zeme) na vlastnú spotrebu energie alebo palív vo vlastnom podniku.
- 4) Investície do odbytových miest/kanálov pre vlastné produkty prvovýroby a spracovania vlastných produktov prvovýroby.
- 5) V prípade **finančného nástroja**: investície v rastlinnej aj živočíšnej výrobe zamerané na zabezpečenie výrobných faktorov a rozbeh podnikania mladých poľnohospodárov, zvýšenie tvorby pridanej hodnoty v poľnohospodárskych podnikoch, ako aj udržateľné využívanie vody a pôdy.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 59,5 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Investície na zlepšenie vertikálnej spolupráce prvovýrobcov a spracovateľov (73.06)

Spolupráca prvovýrobcov (poľnohospodárov) a potravinárov je na Slovensku aj v niektorých iných členských štátoch EÚ nízka. Efektívna spolupráca môže napomôcť zlepšiť pozíciu prvovýrobcov v hodnotovom (poľnohospodársko-potravinárskom) reťazci a zvýšiť pridanú hodnotu. Podporené bude nadviazanie a prehĺbenie spolupráce prvovýrobcov a spracovateľov v regionálnom kontexte, spolupráca odbytových organizácií prvovýrobcov, spracovateľov a obchodu, nachádzanie a rozvoj alternatívnych odbytových kanálov, zabezpečenie priameho predaja spotrebiteľovi, miestnej formy predaja a skrátenie miestnych odbytových reťazcov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov, ak spolupracuje s organizáciami výrobcov, alebo s prvovýrobcom na základe viacročnej zmluvy, či na lokálnej úrovni, alebo spracúva ekologickú produkciu, či produkciu z animal welfare alebo investícia prináša priamy benefit aj pre prvovýrobcu.

Oprávnené investície:

- 1) Investície do spracovania poľnohospodárskych produktov (všetky investície súvisiace s výrobou a výrobnými postupmi).
- 2) Investície do skladovacích kapacít pre vlastné produkty spracovania.
- 3) Investície do nákladných dopravných prostriedkov na prevoz vstupných produktov do vlastného spracovania.
- 4) Investície do nákladných dopravných prostriedkov na odbyt výlučne vlastných produktov spracovania, a to len v prípade mikro, malých a stredných podnikov.
- 5) Investície do vlastných odbytových miest a marketingu pre vlastné produkty spracovania, a to len v prípade mikro, malých a stredných podnikov.
- 6) Investície spracovateľov do zberu suroviny a úpravy pred prvým vlastným spracovaním.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt v roku 2026 je 400 000 EUR, nasledujúce roky 350 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 25,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 50 % s možným zvýšením až do 65 % podľa zamerania investície.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	400 000,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00

Investície do rozšírenia kapacít v spracovateľských podnikoch (73.07)

Poľnohospodárstvo je súčasťou potravinovej vertikály a rozvoj poľnohospodárstva je úzko spojený s rozvojom spracovateľského priemyslu. Potravinárstvo vytvára dopyt po poľnohospodárskych produktoch a rast potravinárstva je dôležitým faktorom rastu poľnohospodárskej prvovýroby. Slovensko podporí investície v spracovateľských podnikoch s cieľom zvyšovania pridanej hodnoty a zlepšovania potravinovej bezpečnosti. Podporené budú investície do rozširovania existujúcich kapacít v spracovateľskom sektore, najmä investície do spracovania ekologickej výroby, investície do výroby produktov s označením kvality, investície zamerané na zníženie nárokov na životné prostredie, zvýšenie energetickej efektívnosti, či digitalizácie a robotizácie výroby.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov.

Oprávnené investície:

- 1) Investície do rozšírenia vlastných kapacít podniku súvisiace so spracovaním poľnohospodárskych produktov:
 - a) investície v rámci vlastného výrobného procesu (všetky typy investícií súvisiace s výrobou) spracovania poľnohospodárskej produkcie,
 - b) investície vyplývajúce z odporúčaní energetických auditov ako aj investície súvisiace s využívaním obnoviteľných zdrojov energie výlučne na vlastnú spotrebu v podniku (slnečná energia, geotermálna energia, biomasa, nízkopotenciálové teplo z okolia a zeme),
 - c) investície do odbytu, marketingu a logistiky pre vlastné produkty spracovania poľnohospodárskej produkcie,
 - d) investície do skladovania vlastných produktov spracovania poľnohospodárskej produkcie.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 350 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 75,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 50 % s možným navýšením až do 65 % podľa zamerania investície.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	10 500 000	17 500 000,	24 500 000	22 500 000

Investície v poľnohospodárskych podnikoch na zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku (73.08)

Emisie skleníkových plynov a amoniaku prispievajú ku klimatickej zmene, zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľstva, negatívne vplyvajú na ekosystémy, ale aj na poľnohospodárstvo. Slovensko bude podporovať investície do redukcie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva prostredníctvom investícií do zariadení a budov v živočíšnej výrobe a rastlinnej výrobe.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe, ktoré chovajú hospodárske zvieratá a/alebo pestujú poľnohospodárske plodiny na poľnohospodárskej pôde.

Oprávnené investície:

Investície, ktoré sú nad rámec zákonných noriem:

- 1) zvýšenie frekvencie zhŕňania hnoja a čistenie roštov v systémoch ustajnenia pre dobytok a ošípané – zabudované systémy a technológie v zmysle Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe na znížovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat a aplikovania hnojív do pôdy,
- 2) inštalácia pásov na odstraňovanie trusu a sušenie trusu v zariadeniach na chov nosníc v kliebkach a chov nosníc bez kliebok,
- 3) zavedenie filtrovania vzduchu v budovách pre ustajnenie ošípaných a hydiny (vrátane súvisiacich investícií do ventilačných zariadení): napr. systémy nútenej ventilácie s aplikáciou filtračných zariadení na ventilačný systém vrátane zabudovania záložného zdroja energie na zachovanie kontinuity vetrania pri výpadku prúdu,
- 4) uskladnenie organických hnojív: prekrytie, skladovacie vaky, chladenie,
- 5) zapracovanie organických hnojív do pôdy: napr. linka na zapracovanie hnojovice (traktor, cisterna); technika na podpovrchové zapracovanie ako napr. injektáž; linka na zapracovanie hnoja (traktor, rozmetadlo, pluh na zaoranie, nakladač),
- 6) lepšie nakladanie s organickými hnojivami: separátor na využitie separátu na podstielanie, vrátane zariadenia na hygienizáciu.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 30,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 80 %.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Produktívne investície do rozširovania a budovania nových závlah na farmách (73.09)

Nedostatok vlhky znižuje produktivitu fariem a klimatická zmena si vyžaduje dodatočné investície do rozširovania a budovania nových závlahových systémov na farmách. Taktiež farmy potrebujú investovať do obstarania a modernizácie novej zavlažovacej techniky (závlahové detaily). Podporené budú investície v súlade s cieľom udržania/dosiahnutia dobrého stavu vôd z hľadiska množstva. Prioritne sa podporia závlahy pre pestovanie plodín špeciálnej rastlinnej výroby a krmovín pre živočíšnu výrobu.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu budú mať fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.

Oprávnené investície:

- 1) Investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia) na farmách:
 - a) rozširovanie, budovanie novej rúrovej siete;
 - b) budovanie čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky;
- 2) Investície do nových malých lokálnych zdrojov vody pre potreby závlah na farmách:
 - a) nové čerpacie stanice a napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviska, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;
 - b) modernizácia/rekonštrukcia a budovanie nových akumulčných nádrží (do 5 000 m³);
- 3) Investície do rozširovania a budovania vlastných studní na farmách vrátane čerpadiel a rúrovej siete, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné.
- 4) Investície do závlahových detailov (koncových zariadení na zavlažovanie).
- 5) Investície do nových/rozšírenie existujúcich vodozadržných opatrení na akumuláciu vôd a zdržanie dažďových vôd v otvorenej poľnohospodárskej krajine pre účely závlah.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 8,25 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Produktívne investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlah mimo fariem (73.10)

Klimatická zmena zvyšuje potrebu rozširovania a budovania nových závlahových systémov mimo fariem. Investície budú v súlade s cieľom udržania/dosiahnutia dobrého stavu vôd na Slovensku. Závlahy zvýšia efektivitu výroby a podporia pestovanie plodín špeciálnej rastlinnej výroby.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú:

- 1) Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- 2) Právnické osoby (aj nepodnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe), ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

Oprávnené investície:

- 1) Investície do nových malých lokálnych zdrojov vody pre potreby závlah mimo fariem:
 - a) nové čerpacie stanice a napojenie infraštruktúry na zdroj štrkoviska, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné;
 - b) rozširovanie a budovanie nových akumulčných nádrží (do 5 000 m³);
 - c) rozširovanie alebo budovanie nových studní vrátane čerpadiel a novej rúrovej siete, ak sa preukáže, že napojenie na povrchový zdroj je technicky nemožné alebo ekonomicky neúnosné.
- 2) Investície do rozširovania a budovania novej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia) mimo fariem. Investície ktorými sa zvýšia objemy odberu vody, alebo sa rozšíri priemer potrubí:
 - a) rozširovanie, budovanie novej rúrovej siete;
 - b) budovanie čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 500 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 5,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00

Produktívne investície do rekonštrukcie a modernizácie existujúcej infraštruktúry závlah (73.11)

Na Slovensku chýbajú alebo sú nefunkčné závlahové systémy, ktoré existovali v minulosti na výmere 300 tisíc hektárov. Klimatická zmena a zvyšujúca sa intenzita sucha bude riešená rekonštrukciou a modernizáciou závlahovej infraštruktúry. To vedie k potenciálnej úspore vody v poľnohospodárstve, lebo skutočná úspora závisí aj od technického stavu konkrétneho zariadenia.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú:

- 1) Hydromeliorácie, š.p.
- 2) Slovenská poľnohospodárska univerzita, ako správca hydromelioračných zariadení.
- 3) Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe.
- 4) Právnické osoby (aj nepodnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe), ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

Oprávnené investície:

- 1) Investície do existujúcej infraštruktúry závlahových systémov (hlavné závlahové zariadenia):
 - a) výmena/modernizácia/rekonštrukcia rúrovej siete;
 - b) modernizácia/rekonštrukcia čerpacích staníc vrátane obstarania novej techniky.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 521 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 18,75 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	521 000,00	521 000,00	521 000,00	515 000,00

Investície do vodozadržných opatrení mimo fariem (73.12)

Sucho má významný vplyv na produkčný potenciál pôd. Významne sa zmenilo rozdelenie atmosférických zrážok, ich intenzita a príčinou zvýšeného výskytu sucha na Slovensku sú aj zvyšujúce sa teploty. Podpora prispeje k lepšiemu manažmentu vnútorných vôd v krajine a k dlhodobému udržateľnému využívaniu zrážkovej vody. Rovnako sa podporí dlhodobé udržanie vodozadržnej kapacity pôdy, čím sa zabezpečí odolnosť a pripravenosť na extrémny počasie. Bude obnovená existujúca sieť hydromelioračných kanálov, ktoré po obnove umožnia zadržiavať vodu v krajine.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú:

- 1) Hydromeliorácie, š.p.
- 2) Slovenská poľnohospodárska univerzita, ako správca hydromelioračných zariadení.
- 3) Právnické osoby, ktoré majú v správe hydromelioračné zariadenia.

Oprávnené investície:

Investície do vodozadržných zariadení: adaptívna obnova odvodňovacích kanálov zameraná na doplnenie funkcie umožňujúcej retenciu drenážnych resp. vnútorných vôd v koryte odvodňovacieho kanála a v pôdnom profile pozemkov zberného územia.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 500 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 6,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00

Investície do zvyšovania vodozadržnej funkcie lesa (73.13)

Spomalenie odtoku vody a zadržanie vody v lese prispieva k zlepšeniu vitality lesov a udržaniu ich druhovej rôznorodosti. Vodozadržné zariadenia v lesoch môžu mať aj kapacitu na akumuláciu vody na účely ochrany pred požiarimi. Aj v tejto súvislosti ide o mitigačné opatrenie, keďže požiare spôsobujú emisie metánu a ohrozujú stabilitu lesných porastov a teda aj znižujú kapacitu lesov zachytávať uhlík.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy alebo správca drobných vodných tokov, ktorého zakladateľom alebo zriaďovateľom je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Oprávnené investície na lesnej pôde:

- 1) výstavba/rekonštrukcia vodozadržných zariadení v lese pre akumuláciu a spomalenie odtoku (akumulačné a sedimentačné nádrže, poldre, objekty zahrádzania bystrín, vrátane obnovy retenčného priestoru, vsakovacie jamy nadväzujúce na priepusty lesnej cestnej siete);
- 2) revitalizácia a sanácia nepoužívanej lesnej dopravnej siete (líniové rozrušenie nepoužívaných lesných ciest na podporu vsakovania vody do lesného porastu).

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 200 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 7,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 100 %.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	200 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00

Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – neproduktívne investície) (73.14)

Lesy sú nepriaznivo ovplyvňované zmenou klímy a s ňou súvisiacimi extrémami počasia. Tieto faktory sa negatívne prejavujú na zdravotnom stave lesov a ich schopnosti odolávať pôsobeniu škodlivých činiteľov. Prírode blízke hospodárenie v lesoch zvyšuje odolnosť lesa a schopnosť lesa zvládať záťažové situácie súvisiace s klimatickou zmenou. Zároveň má potenciál zabezpečiť trvalejší a vyrovnanejší objemový prírastok a v dlhodobom horizonte kumulovať v priemere vyššie zásoby dreva ako bežné hospodárenie, čo priaznivo ovplyvňuje bilanciu uhlíka. Projekty zabezpečia na podporených plochách zmenu spôsobu hospodárenia smerom k jemnejším postupom, čo sa zrealizuje úpravou alebo zmenou Programu starostlivosti o les.

Táto intervencia bude implementovaná súbežne spolu s intervenciou „[Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch \(časť – produktívne investície\)](#)“.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody a budú realizovať oprávnené investície.

Oprávnené investície:

- 1) Pestovné neproduktívne a/alebo preventívne činnosti:
 - a) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov stanovištne vhodných drevín
 - b) čistenie plôch po ťažbe
 - c) umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby pri prebudove lesa na Prírode blízke hospodárenie v lesoch smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny
 - d) individuálna ochrana pred negatívnym pôsobením buriny a zveri na rast drevín
 - e) oplôtky na plošnú ochranu drevín pred nepriaznivým pôsobením zveri
 - f) prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinový, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 15,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 65 % - 100%, pričom na lesnícke činnosti sa uplatňujú sadzby.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch (časť – produktívne investície) (73.15)

Slovensko bude podporovať komplexné projekty prispievajúce k zmierneniu zmeny klímy a adaptácii na klimatickú zmenu. Investície prispievajú k prechodu a k zavádzaniu postupov prírode blízkeho hospodárenia v lesoch.

Táto intervencia bude implementovaná súbežne spolu s intervenciou „[Integrované projekty správnej praxe prírode blízkeho hospodárenia v lesoch \(časť – neproduktívne investície\)](#)“.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy v I.-IV. stupni ochrany prírody a budú realizovať oprávnené investície.

Oprávnené investície:

- 1) lesohospodárske činnosti zabezpečujúce dlhodobú zmenu typu lesa vekových tried na typ lesa hrúbkových tried (les hrúbkovo a výškovo diferencovaný s druhovou pestrosťou):
 - a) výchovná ťažba nad 50 rokov s cieľom dosiahnuť priestorovú diferenciáciu, statickú stabilitu a pestré štruktúry porastov
- 2) výstavba/rekonštrukcia lesnej dopravnej siete vrátane priečneho a pozdĺžneho odvodnenia lesných ciest:
 - a) budovanie novej lesnej dopravnej siete kategórie 3L za účelom sprístupnenia porastov
 - b) rekonštrukcia lesnej dopravnej siete kategórie približovacie lesné cesty 2L a 3L s cieľom zlepšenia ich technických parametrov najmä vo vzťahu k zabezpečeniu úpravy vodného režimu na nich
- 3) obstaranie novej lesnej techniky potrebnej pre šetrné obhospodarovanie lesov. Zahŕňa aj nákup koní pre sústreďovanie dreva v lese.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 250 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 10,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 25% - 75% podľa typu investície.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Projekty ozdravných opatrení v lesoch (73.16)

Kľúčový vplyv na zdravý vývoj lesov a udržateľné poskytovanie ekosystémových služieb majú zmeny v populačnej dynamike škodcov, ako aj zmeny niektorých patogénov. Klimatická zmena môže spôsobiť premnoženie škodcov a rozšírenie hostiteľských drevín. Kľúčový nástroj adaptácie lesov na zmenu klímy je postupná zmena drevinového zloženia. Slovensko podporí komplex činností obnovy, ochrany a obrany lesných ekosystémov na ochranu proti škodlivým činiteľom a nežiadúcim dôsledkom zmeny klímy.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok fyzické a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy a ktoré vykonajú oprávnené investície.

Oprávnené investície:

- 1) postupy v obnove a výchove lesa poškodeného pôsobením škodlivého činiteľa s cieľom postupnej zmeny drevinového zloženia, ktorá vhodne reaguje na meniace sa klimatické podmienky:
 - a) príprava plôch na obnovu lesa (čistenie plôch po ťažbe)
 - b) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov vhodných drevín
 - c) umelá obnova zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby s cieľom zmeny drevinovej skladby smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam,
 - d) prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú rozrôznenosť porastov, resp. ich častí primeranou redukciou ich hustoty,
- 2) realizácia ochranných a obranných opatrení v lesoch, s dôrazom na zvýšenie ich odolnosti a adaptačné schopnosti na budúce klimatické podmienky, vrátane podpory obstarania potrebného technického vybavenia a výkonu činností:
 - a) ochrana mladých lesných porastov proti burine (výžin) a zveri
 - b) inštalácia, monitorovanie a odstraňovanie feromónových lapačov
 - c) inštalácia, monitorovanie a asanácia lapákov

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 400 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 20,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 100 %, pričom na lesníckych činnosti sa uplatňujú sadzby.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	400 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00

Projekty pozemkových úprav (73.17)

Vlastníctvo pôdy je na Slovensku rozdrobené. Jednu parcelu vlastní v priemere 12 osôb a jeden vlastník disponuje spoluvlastníckymi podielmi v priemere k 23 parcelám. Fragmentácia pôdy okrem iného zamedzuje správne fungovaniu trhu s pôdou. Okrem výraznej rozdrobenosti pozemkového vlastníctva na Slovensku existuje značný nesúlad evidovaného vlastníctva a druhu pozemkov s ich skutočným využívaním. Pozemky sú často neprístupné, majú nevhodné tvary alebo veľkosť pre zmysluplné využitie. Realizácia pozemkových úprav je dôležitá na riešenie nezrovnalosti v evidencii pozemkového vlastníctva. Súčasní a potenciálni obhospodarovatelia pozemkov tak budú mať možnosť uzatvoriť korektné nájomné zmluvy k reálnym pozemkom. V katastroch obcí s vypracovanými projektami pozemkových úprav bude taktiež podporené [Budovanie spoločných zariadení a opatrení - prvkov zelenej a modrej infraštruktúry](#).

Kto má na podporu nárok?

Z realizovaných projektov pozemkových úprav (PPÚ) budú benefitovať poľnohospodári, lesníci a vlastníci pôdy a miestna územná samospráva.

Finančné prostriedky na vypracovanie projektov pozemkových úprav priamo získava Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Transparentným spôsobom budú vybrané subjekty, ktoré usporiadajú vlastnícke práva v jednotlivých katastroch.

Aká je výška podpory?

Spolu bude podporených 142 projektov pozemkových úprav. Priemerná výška podpory na projekt je 350 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 50,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	359 375,00	350 000,00	350 000,00	350 000,00

Samotné spracovanie a vykonanie PPÚ sa skladá z troch základných fáz:

- Úvodné podklady** predstavujú mapovanie skutočného stavu v teréne a porovnanie so stavom v katastri nehnuteľností. Následne sa zostavuje zoznam všetkých nehnuteľností s príslušným mapovým zobrazením a so súpisom vecných práv k pozemkom a stavbám. Určuje sa tiež hodnota nehnuteľností a trvalých porastov na pozemkoch. Veľmi dôležitú časť úvodných podkladov tvorí stanovenie pravidiel ekologicky optimálneho spôsobu hospodárenia v krajine.
- Návrh nového usporiadania je **projekčná časť**. Vychádza z úvodných podkladov, na základe ktorých sú zapracované existujúce a navrhované nové cestné komunikácie (hlavne poľné a lesné cesty), protierózne opatrenia, opatrenia na ochranu životného prostredia, vodohospodárske opatrenia, zariadenia na rekreáciu, športové zariadenia ako aj ďalšie zariadenia a opatrenia.
- V rámci **vykonania PPÚ** sa stanovuje postup prechodu na hospodárenie v novom usporiadaní, dochádza k reálnemu vytýčeniu hraníc nových pozemkov v teréne a zápisu práv a údajov do katastra nehnuteľností.

Budovanie spoločných zariadení a opatrení - prvky zelenej a modrej infraštruktúry (73.18)

Pozemkové úpravy možno považovať za skončené až po vybudovaní všetkých spoločných zariadení a opatrení navrhnutých v projekte pozemkových úprav. Prvky zelenej a modrej infraštruktúry predstavujú protierózne opatrenia, vodohospodárske opatrenia a opatrenia na ochranu životného prostredia. Tým sa zabráni odplavovaniu ornice, zregulujú sa vodné toky a pomocou ekologických zariadení sa zabraňuje vodnej a veternej erózií, čo zvýši a ochráni kvalitu pôdy.

Kto má na podporu nárok?

Z vybudovaných prvkov zelenej a modrej infraštruktúry budú benefitovať poľnohospodári, lesníci, vlastníci pôdy a miestna územná samospráva.

Finančné prostriedky priamo získava Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Transparentným spôsobom budú vybrané katastre a následne zrealizované oprávnené investície.

Oprávnené investície:

- 1) Protierózne opatrenia slúžiace na ochranu pôdy pred veternou eróziou a vodnou eróziou a súvisiace stavby (ochranné zalesňovanie, zatrávňovanie, vetrolamy, sedimentačný pás, vsakovací pás, zatiaľňovací lesný pás, zatrávnená údolnica, záchytná protierózna priekopa, zberná protierózna priekopa, hrádzková protierózna terasa, prehrádzka, hradenie strží a údolníc, protierózna nádrž, veterná zábrana (prekážka), snehový mostík (lavínové zábrany), vsakovacie a kalové jamy a ďalšie).
- 2) Opatrenia na ochranu životného prostredia, ktoré spočívajú hlavne vo vytvorení ekologickej stability a podmienok biodiverzity krajiny (biocentrum, biokoridor, mokrad, remízka, stromoradie, sprievodná zeleň pozdĺž komunikácie, brehový porast vodného toku a ďalšie).
- 3) Vodohospodárske opatrenia, ktoré zabezpečujú krajinu pred prívalovými vodami a podmäčkaním a zabezpečujú zdroj vody na krytie vlahového deficitu.
- 4) Ďalšie spoločné zariadenia a opatrenia – súvisiace najmä s ochranou povrchových vôd, rekultiváciou poľnohospodárskej pôdy a ďalšie.

Aká je výška podpory?

Spolu bude podporených 80 projektov budovania prvkov zelenej a modrej infraštruktúry. Plánovaná priemerná výška podpory na projekt je 500 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 40,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00

Investície do biohospodárstva (73.19)

Biohospodárstvo je výroba obnoviteľných biologických zdrojov a premena týchto zdrojov na produkty s pridanou hodnotou, ako sú potraviny, krmivá, biologické produkty a bioenergia. Slovensko podporí investície do biohospodárstva a tým činnosti zamerané na využitie a spracovanie najmä lokálnych produktov z poľnohospodárstva a lesníctva v záujme udržateľného rozvoja a s priamym pozitívnym vplyvom na životné prostredie a zmiernenie zmien klímy.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok fyzické a právnické osoby:

- 1) podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe,
- 2) podnikajúce v spracovaní produktov poľnohospodárstva,
- 3) obhospodarujúce lesy,
- 4) podnikajúce v spracovaní produktov lesného hospodárstva.

Podporiteľné oblasti biohospodárstva:

Vo výrobe potravín: šetrenie vody, znižovanie emisií škodlivých látok, znižovanie emisií skleníkových plynov, čistenie odpadových vôd, ekologické spracovanie odpadov, znižovanie množstva odpadov; znižovanie energetickej náročnosti, využívania odpadného tepla, využívanie obnoviteľných zdrojov, nahradenie neekologických spotrebných materiálov/ surovín ekologickými a inovácie zamerané na zvýšenie stupňa zhodnotenia primárnych surovín, medziproduktov a finálnych výrobkov.

V rámci cirkulárneho biohospodárstva: zhodnotenie vedľajších produktov/odpadov zo spracovania poľnohospodárskych produktov/v lesnom hospodárstve; zníženie miery plytvania potravinami; znižovanie množstva obalov vo výrobe/odbyte potravín; ekologické a biodegradovateľné obaly vo výrobe/odbyte potravín; investície do výroby produktov z biomasy, ktoré nahrádzajú produkty vyrobené z fosílnych palív, SMART (inteligentné) obaly; využívanie biomasy z poľnohospodárstva a lesníctva pri výrobe produktov v iných odvetviach (napr. chemický, papierenský, farmaceutický, stavebný priemysel a iné); komplexné využitie biomasy, dendromasy, opätovné využitie výrobkov z dreva na pôvodné účely a recyklácia dreva; výroba kombinovaných kompozitných materiálov z dreva a plastu, ktoré bude možné opätovne použiť a ľahko recyklovať; diverzifikácia technológií spracovania dreva.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt je 400 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 30,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 65 %.

Rok	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	400 000,00	400 000,00	400 000,00	400 000,00

Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha a podpora podnikania v lesníctve (produktívne investície) (73.20)

Slovensko podporí investície obhospodarovateľov lesov s výmerou do 500 ha a investície poskytovateľov služieb v lesníctve. Lesy tak budú obhospodarované modernejším, efektívnejším a ekologickejšým spôsobom.

Kto má na podporu nárok?

Na investičnú podporu majú nárok:

- 1) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha.
- 2) Subjekty združujúce fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha.
- 3) Subjekty spĺňajúce podmienku mikro, malých a stredných podnikov, ktoré poskytujú služby pre akýchkoľvek obhospodarovateľov lesov.

Oprávnené investície:

- 1) Lesná infraštruktúra (výstavba, rekonštrukcia lesnej dopravnej siete) vrátane priečného a pozdĺžneho odvodnenia.
- 2) Investície do techniky a technológií v lesnom hospodárstve a nákup koní pre sústreďovanie dreva v lese.

Aká je výška podpory?

Priemerná plánovaná výška podpory na projekt je 200 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 10,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 50% - 75% podľa typu investície.

Rok	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	200 000,00	200 000,00	200 000,00

Zlepšenie postupov obhospodarovania lesov s výmerou do 500ha (neproduktívne investície) (73.21)

Starostlivosť o lesy je dôležitá pre ich prínos v boji s klimatickou zmenou a podporu biodiverzity. Podpora pre obhospodarovateľov lesov s výmerou do 500 ha prispeje k modernejším, efektívnejším a ekologickejšým postupom v obhospodarovaní lesov na Slovensku v rokoch 2023 – 2027.

Kto má na podporu nárok?

Na podporu majú nárok:

- 1) Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha.
- 2) Subjekty združujúce fyzické osoby a právnické osoby, ktoré obhospodarujú lesy s výmerou do 500 ha.

Oprávnené investície:

- 1) Podpora obhospodarovania lesa:
 - a) spolupôsobenie pri prirodzenej obnove lesa s cieľom podporiť prirodzený vznik následných porastov stanovištne vhodných drevín,
 - b) čistenie plôch po ťažbe,
 - c) umelá obnova lesa zahrňujúca aj podsadby, predsadby, podsejby smerom k pôvodnej drevinovej skladbe odpovedajúcej daným prírodným podmienkam, zohľadňujúc prirodzené zastúpenie drevín lesných typov daného stanovišťa alebo prirodzene klimaticky migrujúce pôvodné dreviny
 - d) ochrana mladých lesných porastov -vyžínanie,
 - e) ochrana mladých lesných porastov - ochrana voči zveri (individuálna),
 - f) oplocovanie mladých lesných porastov,
 - g) prečistky a plecie ruby s cieľom postupne vytvárať drevinovú, výškovú a hrúbkovú
 - h) rozrôznenosť porastov, resp. ich častí primeranou redukciou ich hustoty ako jeden z faktorov ich stability pri udržaní ekologicky a ekonomicky optimálneho podielu spevňujúcich drevín,
- 2) Občianska a turistická infraštruktúra okrem komerčných služieb (náučné chodníky a značenia, pozorovateľne, odpočívárne, prístrešky, altánky, sociálne zariadenia, učebne pre lesnú pedagogiku, cyklotrasy a pod.).

Aká je výška podpory?

Ide o projektovú podporu na základe výzvy s vopred stanovenými jednotkovými nákladmi pre činnosti. Priemerná celková výška podpory na jeden projekt je odhadnutá na 200 000 EUR. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 10,0 mil. EUR na celé programové obdobie. Intenzita pomoci je 65 % - 90% podľa druhu činnosti, pričom na lesníckej činnosti sa uplatňujú sadzby.

Rok	2027	2028	2029
Plánovaná priemerná výška podpory na jeden projekt (EUR)	200 000,00	200 000,00	200 000,00

Získavanie a udržanie mladých poľnohospodárov (75.1)

Slovensko potrebuje prilákať mladých ľudí do sektora pôdohospodárstva a stabilizovať mladých poľnohospodárov, ktorí už v sektore začali podnikat'. Mladí poľnohospodári prinášajú do odvetvia nové a inovačné technológie a ich efektivita je nadpriemerná. V porovnaní s ostatnými poľnohospodármi sú zároveň aj lepšie odborne pripravení a často majú menšiu averziu voči riziku. Generačná obnova pomáha riešiť vyludňovanie vidieka a zvyšuje zamestnanosť.

Kto je oprávnený na podporu?

Osoba spĺňajúca definíciu [mladého poľnohospodára](#), ktorá

- 1) založila alebo prevzala prvýkrát poľnohospodársky podnik max. 5 rokov pred podaním žiadosti o túto podporu,
- 2) predloží podnikateľský plán na obdobie max. 5 rokov zameraný na špeciálnu rastlinnú výrobu a/alebo živočíšnu výrobu **s opisom investície, ktorú plánuje zrealizovať v poľnohospodárskom podniku a ktorá musí byť vo výške min. 50% podpory** a ktorá zahŕňa:
 - a) investície do stavieb, techniky, technológií a/alebo
 - b) mzdy (včítane odvodov) pracujúcich na farme vrátane sezónnych pracovníkov.

Na podporu nie je oprávnený žiadateľ, ktorý získal podporu z podopatrenia 6.1 PRV SR 2014-2022.

Aká je výška podpory?

Plánovaná podpora je vo výške **50 000 EUR/podnik**, ak je podnikateľský plán zameraný na špeciálnu rastlinnú výrobu a/alebo živočíšnu výrobu a **70 000 EUR/podnik**, ak je podnikateľský plán zameraný súčasne na spracovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, pričom vstupný aj výstupný produkt spracovania musí byť produktom uvedeným na prílohe I [k Zmluve o fungovaní EÚ](#).

Podpora je 2 splátkach:

- I. splátka vo výške 50% podpory sa vypláca po nadobudnutí účinnosti zmluvy o poskytnutí podpory;
- II. splátka vo výške 50% podpory sa vypláca po správnej realizácii podnikateľského plánu.

Správnou realizáciou podnikateľského plánu sa rozumie zabezpečenie aktivít uvedených v podnikateľskom pláne. V prípade nesplnenia tejto podmienky je žiadateľ povinný vrátiť I. splátku.

Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 57,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027
Výroba: plánovaná výška podpory (EUR)	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Výroba a spracovanie: plánovaná výška podpory (EUR)	70 000,00	70 000,00	70 000,00

Finančné príspevky na komerčné poistné pre poistné schémy v poľnohospodárstve (76.1)

Slovensko podporí poistených poľnohospodárov preplatením časti zaplateného poistného za poistenie plodín alebo zvierat. Poistenie poľnohospodárskej produkcie je na Slovensku zabezpečené prostredníctvom komerčných poisťovní.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú:

1. Fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe
2. Podporené typy poistenia:
 - a) poistenie poľných plodín,
 - b) poistenie hospodárskych zvierat,
 - c) poistenie špeciálnych plodín, ovocia, zeleniny
3. Povinná podmienka v zmysle legislatívy EÚ je, že poisťovňa bude kryť len straty presahujúce 20 % priemernej ročnej produkcie poľnohospodára.

Aká je výška podpory?

Plánovaný príspevok na poistenie je vo výške 50% zaplateného poistného pre malé a stredné podniky a 40% zaplateného poistného pre veľké podniky. V prípade, ak by mala v danom roku výška príspevku na všetky podané žiadosti presiahnuť výšku celkového rozpočtu, dochádza k pomernému zníženiu intenzity poskytnutej podpory. Na podporu bude indikatívny ročný rozpočet 8 mil. EUR, ak sa však v jednom roku nevyčerpá, je možné ho použiť v nasledovnom roku. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 40,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028
Plánovaný objem podpory (EUR)	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000

LEADER (77.1)

Slovenský vidiek zaostáva za mestom. Občania na vidieku majú slabo rozvinutú infraštruktúru, chýbajú im mnohé služby, pracovných miest je nedostatok a na vidieku sú nižšie mzdy ako v mestách. Preto sa aj slovenský vidiek vyludňuje. Cieľom intervencie LEADER je doceliť udržateľný rozvoj vidieckych oblastí, znížiť rozdiely v životnej úrovni medzi vidieckymi a inými oblasťami, rozvíjať kapacity a spoluprácu na miestnej úrovni s cieľom spoločného riešenia miestnych problémov. Podporu môžu získať Miestne akčné skupiny (MAS) na celom území SR vrátane prímestských častí Bratislavy a Košíc do 5 000 obyvateľov.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú:

MAS: verejno – súkromné partnerstvo s právnou subjektivitou (občianske združenie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov), ktoré je založené a pracuje na princípoch LEADER.

Minimálny počet obcí tvoriacich MAS je 15 obcí, čo predstavuje oblasti dostatočne veľké, aby sa dosiahlo „kritické množstvo“ na plnenie cieľov stratégie miestneho rozvoja. MAS budú zodpovedné za výber projektov, ktoré zvyšujú životaschopnosť a udržateľnosť danej komunity.

Intervencia LEADER je zameraná na:

- **Implementáciu stratégie miestneho rozvoja a projektov spolupráce** s cieľom realizácie jednotlivých priorít a aktivít definovaných v stratégiách miestneho rozvoja a podpora projektov spolupráce medzi územiami MAS v rámci SR alebo územiami MAS v rámci členských štátov EÚ, príp. tretích krajín.
- **Chod MAS a animácie** s cieľom podporiť prevádzkovú a administratívnu činnosť MAS ako aj na náklady v súvislosti s oživovaním (animáciou) územia.

Aká je výška podpory?

Plánovaná priemerná podpora na jednu stratégiu miestneho rozvoja je 2,565 mil. EUR a celková ročná podpora pre LEADER je uvedená v tabuľke nižšie. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 166,7 mil. EUR na celé programové obdobie.

Maximálna výška NFP pre projekty v rámci stratégie miestneho rozvoja je stanovená na 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt. Maximálna výška NFP pre projekty spolupráce MAS je stanovená na 30 000 EUR. Celkové náklady na chod MAS a animačné náklady nesmú presiahnuť 25% celkových verejných výdavkov na implementáciu stratégie miestneho rozvoja.

Rok	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	16 670 657	20 004 788	33 341 313	38 342 510	41 676 641	16 670 657

Operačné skupiny Európskeho inovačného partnerstva (77.2)

Inovácie napomáhajú riešiť konkrétne problémy poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárstva. Zároveň podporujú udržateľnosť sektorov, zlepšujú produktivitu, prispievajú k ochrane prírody a rozvoju vidieka. Podporený bude vznik a fungovanie operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva pre pôdohospodársku produktivitu a udržateľnosť. Operačné skupiny budú tvorené zástupcami poľnohospodárov, lesníkov, potravinárov, environmentalistami v spolupráci s výskumníkmi. Inovatívne riešenia budú voľne dostupné všetkým záujemcom.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu majú členovia operačnej skupiny:

1. Fyzické osoby a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci, a/alebo v lesnom hospodárstve a iní aktéri vrátane medziodvetvových organizácií, mimovládnych organizácií, obcí, vedeckých a výskumných organizácií a poradenských subjektov v pôdohospodárstve.
2. Zloženie operačnej skupiny ako aj ich zameranie bude zverejnené v podmienkach konkrétnej výzvy. Zameranie operačných skupín bude reflektovať aktuálne potreby spoločnosti, ako napríklad znižovanie emisií z poľnohospodárstva, uhlíkové hospodárstvo, spôsoby adaptácie na zmeny klímy, udržateľné využívanie prípravkov na ochranu rastlín, udržateľné využívanie hnojív, možnosti zadržania vody v pôde, efektívne využívanie vody, zavádzanie opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, ochrana pôdy pred eróziou a iné.

Aká je výška podpory?

Priemerná výška podpory na projekt 250 000 EUR. Pokryté budú neinvestičné výdavky na založenie a fungovanie operačnej skupiny a súvisiace investície. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 14,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00

Prenos inovácií a poznatkov formou vzdelávania (78.1)

Vzdelávanie v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva pomáha poľnohospodárom a lesníkom aplikovať nové poznatky a inovácie. Dodatočné vzdelávanie (nad rámec existujúceho školského systému) podporí životaschopnosť týchto odvetví a rozvoj vidieka na Slovensku. Vzdelávanie tak prispeje k efektívnejšiemu napĺňaniu ekonomických, environmentálnych a sociálnych cieľov poľnohospodárskej politiky.

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu budú mať všetky existujúce subjekty ako aj nové/začínajúce subjekty podnikajúce v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva. Tieto subjekty nezískajú finančnú podporu, ale získajú bezplatné vzdelávanie.

Príjemcom finančnej pomoci budú poskytovatelia vzdelávania, ktorým budú uhrádzané náklady spojené so vzdelávaním. Prenos poznatkov bude mať podobu vzdelávacích, informačných a demonštračných aktivít (dlhodobejšie prezenčné/online vzdelávacie kurzy, semináre, školenia, workshopy, konferencie, demonštračné činnosti a pod.).

Aká je výška podpory?

Výška podpory bude závisieť od typu vzdelávaciej aktivity a Strategický plán počíta s priemernou výškou podpory na projekt 50 000 EUR. 20% prostriedkov bude vyčlenených na vzdelávanie mladých poľnohospodárov. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 10,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027	2028	2029
Plánovaná výška podpory (EUR)	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00

Prenos inovácií a poznatkov formou poradenstva (78.2)

Nezávislé a objektívne poradenstvo poľnohospodárom, potravinárom, lesníkom a podnikom na vidieku rieši ich problémy, zlepšuje udržateľnosť a konkurencieschopnosť. Podpora prenosu inovácií a poznatkov bola doteraz na nízkej úrovni a Slovensko v rokoch 2023 – 2027 bude klásť dôraz na skvalitnenie poradenských služieb. Poradcovia budú pravidelne školení a budú súčasťou nového kompetenčného centra v rámci Pôdohospodárskych znalostných a inovačných systémov (AKIS).

Kto má na podporu nárok?

Nárok na podporu budú mať poľnohospodári, lesohospodári, potravinári, malé a stredné podniky na vidieku a iné podniky, ktoré nezískajú finančné prostriedky, ale bezplatné poradenstvo.

Príjemcom finančnej pomoci budú:

1. pri individuálnom poradenstve poskytovateľa poradenstva (t.j. poradcovia), ktorým budú uhrádzané náklady spojené s poradenstvom,
2. pri zvyšovaní kvality poskytovateľov poradenstva organizácie, ktorým budú uhrádzané náklady spojené s odbornou podporou poradcov.

Témy poradenstva budú zamerané na udržateľnosť, životné prostredie, ekonomiku, sociálne a spoločenské témy, podporu inovácií, manažment, riadenie rizík a iné oblasti.

Aká je výška podpory?

Výška podpory bude závisieť od typu poradenskej aktivity. Priemerná výška podpory v prípade individuálneho poradenstva je 1 500 EUR, priemerná výška podpory pri zvyšovaní kvality poskytovateľov poradenstva je 1 000 EUR. 20% prostriedkov bude vyčlenených na poradenstvo pre mladých poľnohospodárov. Celkový rozpočet na intervenciu predstavuje 4,0 mil. EUR na celé programové obdobie.

Rok	2025	2026	2027	2028	2029
Individuálne poradenstvo (EUR)	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Zvyšovanie kvality poskytovateľov poradenstva (EUR)	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00

Zoznam pojmov

Kondicionalita:

Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy

Oblasť	Hlavná otázka	Požiadavky a normy	Podmienky	
Klíma a životné prostredie	Zmena klímy (jej zmierňovanie a adaptácia na ňu)	DPEP 1	Udržiavanie trvalého trávneho porastu na základe pomeru trvalého trávneho porastu k poľnohospodárskej ploche na vnútroštátnej, regionálnej, subregionálnej úrovni, na úrovni skupín podnikov alebo na úrovni podnikov v porovnaní s referenčným rokom 2018. Maximálne zníženie o 5 % v porovnaní s referenčným rokom.	Spätné zatravníť poľnohospodársku plochu na základe rozhodnutia pôdohospodárskej platobnej agentúry v prípade, že dôjde k prekročeniu rozdielu referenčného pomeru a každoročného pomeru trvalého trávneho porastu k celkovej poľnohospodárskej ploche o viac ako 5 % v porovnaní s rokom 2018.
		DPEP 2	Ochrana mokradí a rašelinísk	Dodržiavať zákaz poškodzovania a znižovania plochy mokradí pomocou úprav zasypávaním, odvodňovaním, vypaľovaním porastu, ťažbou trstia, rašeliny, bahna alebo iného riečneho materiálu a odstraňovaním pôvodnej vegetácie, bez súhlasu podľa osobitného predpisu. ¹⁾ Uplatňovanie od 1.1.2025
		DPEP 3	Zákaz vypaľovania strnísk na ornej pôde, ak nie je dôvodom zabezpečenie zdravia rastlín	Dodržiavať zákaz vypaľovania strniska na poľnohospodárskej ploche orná pôda s výnimkou vypaľovania strniska nariadeného z rastlinolekárskeho dôvodu.
	Voda	DPEP 4	Vytvorenie nárazníkových zón pozdĺž vodných tokov	Dodržiavať zákaz používania pesticídov a hnojív na poľnohospodárskej ploche v nárazníkových zónach pozdĺž útvarov vodných tokov vo vzdialenosti troch metrov od brehovej čiary alebo zátopovej čiary. Uvedená vzdialenosť sa nevzťahuje na poľnohospodárske plochy pozdĺž útvarov vodných tokov vo vymedzených oblastiach podľa osobitného predpisu ²⁾ .
	Pôda (ochrana a kvalita)	DPEP 5	Riadenie obrábania pôdy, zníženie rizika degradácie a erózie pôdy vrátane zohľadnenia sklonu svahov	Na diele poľnohospodárskej plochy orná pôda a plocha s trvalými plodínami 1. na silne ohrozených plochách vodnou eróziou a) nepestovať plodiny s nízkou protieróznou schopnosťou, b) plodiny s vyššou protieróznou schopnosťou pestovať len s uplatňovaním protieróznych agrotechnických opatrení, 2. na miernu ohrozených plochách vodnou eróziou pestovať plodiny s nízkou protieróznou schopnosťou len s uplatňovaním protieróznych agrotechnických opatrení, 3. na ohrozených plochách veternou eróziou uplatňovať opatrenia na zabránenie, alebo minimalizáciu pôsobenia veternej erózie.
		DPEP 6	Minimálne pokrytie pôdy, aby nebola pôda počas najcitlivejších období ponechaná bez porastu	Na poľnohospodárskej ploche orná pôda a plocha s trvalými plodínami v období od 1. júna do 31. októbra zabezpečiť najmenej 80 % vegetačné pokrytie ornej pôdy a najmenej 50 % vegetačné pokrytie medziradia a manipulačných plôch na ploche s trvalými plodínami, a na pôde ležiacej úhorom zabezpečiť v období od 1. júna do 31. októbra 100% vegetačné pokrytie; toto obdobie sa nepoužije v prípade zabezpečenia následnej plodiny do dvoch týždňov od odstránenia vegetačného pokrytia. Spôsoby vegetačného pokrytia na poľnohospodárskej ploche v období od 1. júna do 31. októbra: - založenie porastu ozimných plodín, - ponechanie strniska po zbere plodiny, - úprava pôdy podmietkou strniska a jeho ponechaním bez orby, ak na poľnohospodárskej ploche nezostane nepokrytá pôda, - osiatie medziplodiny po zbere hlavnej plodiny. Na poľnohospodárskej ploche orná pôda so sklonom nad 7° v období od 1. novembra do 1. marca zabezpečiť najmenej 80 % vegetačné pokrytie; toto obdobie sa nepoužije v prípade zabezpečenia následnej plodiny do dvoch týždňov od odstránenia vegetačného pokrytia. Na zabezpečenie minimálneho vegetačného pokrytia na poľnohospodárskej ploche orná pôda v období od 1. novembra do 1. marca so sklonom nad 7° vykonať najmenej jedno z pôdoochranných opatrení: - využitie pestovaných plodín, ozimných plodín alebo viacročných krmovín; medziplodínové systémy využívajú pôdoochranný účinok ozimných medziplodín, strniskových medziplodín a jednoročných podsevov v porastoch širokoriadkových plodín, pričom niektoré strniskové medziplodiny a podsevové kultúry sú zaraďované aj do skupiny medziplodín na zelené hnojenie alebo mulčovacích medziplodín, - využitie zvyškov poľnohospodárskych plodín ponechaných na ploche až do založenia porastu jarnej plodiny, pozberových zvyškov, - strniska po zbere plodiny alebo podmietnutého strniska ak na poľnohospodárskej ploche nezostane nepokrytá pôda, - rastlinný mulč, - využitie pôdy ležiacej úhorom, ktorá musí byť pokrytá strniskom alebo zeleným porastom (zelený úhor).

¹⁾ § 6 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení zákona č. 506/2013 Z. z.

²⁾ § 2 písm. u) zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení zákona č. 242/2022 Z. z.

	DPEP 7	Striedanie plodín na ornej pôde, okrem plodín pestovaných pod vodou	Na poľnohospodárskej ploche orná pôda, okrem plôch viacročných plodín, tráv a iných bylenných krmovín a pôdy ležiacej úhorom, dodržiavať zákaz pestovania tej istej plodiny na tej istej ploche počas dvoch po sebe nasledujúcich rokov; táto podmienka neplatí, ak a) sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín, ponecháva sa úhorom, využíva sa na pestovanie bôbových plodín alebo je predmetom kombinácie týchto využití, b) viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu, alebo je predmetom kombinácie týchto využití, alebo c) predstavuje veľkosť ornej pôdy do 10 hektárov. Poľnohospodár certifikovaný podľa osobitného predpisu ³⁾ sa považuje za poľnohospodára, ktorý spĺňa túto normu DPEP. Výnimka z aplikácie až od 1.1.2024
	DPEP 8	Minimálny podiel poľnohospodárskej plochy vyčlenenej na neproduktívne plochy alebo prvky Minimálny podiel 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku vyčlenenej na neproduktívne plochy a prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom. Ak sa poľnohospodár zaviazal vyčleniť aspoň 7 % svojej ornej pôdy na neproduktívne plochy alebo prvky vrátane pôdy ležiacej úhorom v rámci posilnenej ekoschémy ⁴⁾ , je podiel, ktorý sa má určiť na dodržiavanie tejto normy DPEP, obmedzený na 3 %. Minimálny podiel najmenej 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny, ktoré viažu dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín, z čoho 3 % predstavuje pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky. Zachovanie krajinných prvkov Zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia Opatrenia na zabránenie šíreniu invázií rastlinných druhov	Povinnosť na poľnohospodárskej ploche a) vyčleniť minimálny podiel plochy 1. najmenej 4 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku venovanej neproduktívnym plochám a prvkom vrátane pôdy ležiacej úhorom, alebo 2. najmenej 7 % ornej pôdy na úrovni poľnohospodárskeho podniku, ak zahŕňa aj medziplodiny alebo plodiny viažuce dusík, pestované bez použitia prípravkov na ochranu rastlín, z čoho 3 % tvorí pôda ležiaca úhorom alebo neproduktívne prvky, b) dodržiavať zákaz odstraňovania a narušovania krajinných prvkov, c) dodržiavať zákaz strihania živých plotov a stromov počas obdobia reprodukcie vtáctva a v období hniezdenia; obdobím reprodukcie a hniezdenia je obdobie od 1. apríla do 30. septembra. Zoznam neproduktívnych prvkov a plôch: pôda ležiaca úhorom s porastom, živý plot, samostatne stojaci strom, stromy v rade, skupina stromov, skupina drevín v poli, terasa (vrátane okrajových svahov), malá mokraď, medza, nárazníkové zóny, potoky, malý rybník. Zoznam chránených prvkov: živé ploty, solitér, stromoradie, skupina stromov, terasa (vrátane okrajových svahov), mokraď, medza. Podmienka v písmene a) sa nevzťahuje na poľnohospodársku plochu, ak a) sa viac ako 75 % ornej pôdy využíva na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín, ponecháva sa úhorom, využíva sa na pestovanie bôbových plodín alebo je predmetom kombinácie týchto využití, b) viac ako 75 % poľnohospodárskej plochy, na ktorú možno poskytnúť podporu, tvoria trvalé trávne porasty, využíva sa na pestovanie tráv alebo iných bylenných krmovín alebo na pestovanie plodín pod vodou počas významnej časti roka, alebo počas významnej časti vegetačného cyklu, alebo je predmetom kombinácie týchto využití, alebo c) predstavuje veľkosť ornej pôdy do 10 hektárov.
	DPEP 9	Zákaz konverzie alebo orania trvalého trávneho porastu označeného ako citlivý z hľadiska životného prostredia v oblastiach podľa osobitného predpisu ⁵⁾	Dodržiavať zákaz zmeny druhu poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast, nachádzajúci sa vo vymedzenej oblasti podľa osobitného predpisu ⁶⁾ , na iný druh poľnohospodárskej plochy a zákaz orby.

Použitá skratka:

DPEP = Dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky

Aktívny poľnohospodár

- (1) Podpora sa poskytuje aktívnemu poľnohospodárovi, ktorý spĺňa požiadavky podľa odsekov 2 alebo odseku 5, ak odsek 6 alebo osobitný predpis⁷⁾ neustanovujú inak.
- (2) Fyzická osoba - nepodnikateľ sa považuje za aktívneho poľnohospodára, ak
 - a) celková suma priamych platieb za predchádzajúci kalendárny rok, ktorých je prijímateľom, je najmenej 5 % z celkových príjmov, ktoré získala z nepoľnohospodárskej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku, alebo
 - b) jej celkové príjmy z poľnohospodárskej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku predstavujú najmenej jednu tretinu z jej celkových príjmov získaných v predchádzajúcom kalendárnom roku.
- (3) Ak fyzickej osobe podľa odseku 2 písm. a) nebolo vydané právoplatné rozhodnutie o priamych platiach za predchádzajúci kalendárny rok alebo táto osoba v predchádzajúcom kalendárnom roku nepodala žiadosť o priame platby, celkovou sumou priamych

³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 (Ú. v. EÚ L 150, 14. 6. 2018) v platnom znení.

⁴⁾ Čl. 31 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115.

⁵⁾ § 28 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 26 a 27 zákona č. 543/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

⁷⁾ § 2 až 4 a § 6 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 152/2013 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb v znení neskorších predpisov.

platieb je násobok počtu hektárov alebo zvierat, na ktoré možno poskytnúť podporu, nahlásených poľnohospodárom v roku podania žiadosti o podporu a príslušnej sadzby priamej platby za predchádzajúci kalendárny rok.

(4) Príjmom z poľnohospodárskej činnosti podľa odseku 2 písm. b) je príjem pred zdanením, ktorý fyzická osoba získala zo svojej poľnohospodárskej činnosti a prijatá podpora; príjmom z poľnohospodárskej činnosti je aj príjem zo spracovania poľnohospodárskych výrobkov, ak spracované poľnohospodárske výrobky neprechádzajú do vlastníctva spracovateľa a ak výsledkom tohto spracovania je iný poľnohospodársky výrobok. Ostatné príjmy zo spracovania poľnohospodárskych výrobkov sa považujú za príjem z nepoľnohospodárskych činností pred zdanením.

(5) Fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba sa považuje za aktívneho poľnohospodára, ak jej

a) predmetom podnikania, predmetom činnosti alebo druhom činnosti zapísanej v obchodnom registri alebo v inej obdobnej evidencii je len poľnohospodárska činnosť, alebo poľnohospodárska činnosť a ďalšie činnosti súvisiace s poľnohospodárskou činnosťou a prevádzkovaním poľnohospodárskeho podniku, alebo

b) spĺňa podmienky podľa odseku 2 alebo odseku 3.

(6) Osoba sa považuje za aktívneho poľnohospodára, ak celková suma priamych platieb za predchádzajúci kalendárny rok, ktorých je prijímateľom, nepresiahla sumu 5 000 eur.

(7) Ak osobe podľa odseku 6 nebolo vydané právoplatné rozhodnutie o priamych platbách za predchádzajúci kalendárny rok alebo táto osoba v predchádzajúcom kalendárnom roku nepodala žiadosť o priame platby, celkovou výškou priamych platieb je násobok počtu hektárov alebo zvierat, na ktoré možno poskytnúť podporu, nahlásených poľnohospodárom v roku podania žiadosti o podporu a príslušnej sadzby priamej platby za predchádzajúci kalendárny rok.

Prepočet na dobyčiu jednotku

Kategória zvierat	Koľko dobyčích jednotiek je jedno zviera?	Koľko zvierat je jedna dobyčia jednotka?
Hovädzí dobytok starší ako dva roky a kone staršie ako šesť mesiacov	1	1
Hovädzí dobytok vo veku od šesť mesiacov do dvoch rokov	0,6	1,66
Hovädzí dobytok vo veku do šiestich mesiacov	0,4	1,73
Ovce a kozy	0,15	6,66
Chovné prasnice s hmotnosťou viac ako 50 kg	0,5	2
Ostatné ošípané	0,3	3,33
Nosnice	0,014	71,43
Výkrmové kurčatá chované na mäso	0,0046	217,39

Mladý poľnohospodár

Horná veková hranica: 40

Mladý poľnohospodár je fyzická osoba, ktorá je vedúcim predstaviteľom poľnohospodárskeho podniku. Ak je mladým poľnohospodárom právnická osoba bez ohľadu na jej právnu formu, kritériá sa vzťahujú na všetkých takýchto mladých poľnohospodárov, ktorí majú nad touto právnickou osobou účinnú a dlhodobú kontrolu z hľadiska rozhodnutí týkajúcich sa riadenia, zisku a finančných rizík. Mladý poľnohospodár má nad právnickou osobou účinnú kontrolu, ak je oprávnený konať za právnickú osobu sám alebo spoločne s ďalšími osobami v závislosti od právnej formy právnickej osoby a zároveň má sám alebo spoločne s ďalšími mladými poľnohospodármi, oprávnenými konať za právnickú osobu, právo na najmenej 50 % ziskov spoločnosti. Mladý poľnohospodár má nad právnickou osobou dlhodobú kontrolu, ak spĺňa podmienky počas kalendárneho roka.

Primeraná odborná príprava a/alebo požadované zručnosti

Fyzická osoba má:

- ukončené stredné vzdelanie alebo vysokoškolské vzdelanie v SR alebo obdobné vzdelanie v inom členskom štáte EÚ s poľnohospodárskym, potravinárskym, veterinárnym, lesníckym alebo environmentálnym zameraním, alebo
- najmenej 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe a absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz v SR alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie.

Organizácia výrobcov

Organizácia výrobcov je právnická osoba, ktorá je zriadená z podnetu výrobcov a má minimálne 5 spoločníkov. Jej predmetom činnosti je sprostredkovanie, obchodovanie alebo uvádzanie ovocia, zeleniny, mlieka alebo mliečnych výrobkov, mäsa a zemiakov na trh. Každý sektor má vlastné organizácie výrobcov, ktorá majú vlastné operačné programy. Operačný program predstavuje zámer, ako plánuje organizácia výrobcov spoločný predaj a akým spôsobom bude získané finančné prostriedky používať. Operačný program musí uznať/schváliť Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA).

Podmienky pre Šetrné hospodárenie na ornej pôde, v ovocných sadoch a vinohradoch:

Operácia Hospodárenie na ornej pôde bez použitia chemických vstupov

Podmienky operácie:

- úplné vzdanie sa používania chemických prípravkov na ochranu rastlín na všetkých plochách podniku povolené len zo zoznamu pre ekologické poľnohospodárstvo a biologické POR; používanie moreného osiva je povolené,
- úplné vzdanie sa používania minerálnych dusíkatých hnojív, použitie hospodárskeho hnoja z konvenčného chovu je povolené,
- viesť evidenciu na každý diel pôdneho bloku ako boli plochy ošetrované; hlásenie zasielať aj o nulovej spotrebe podľa národnej legislatívy(zákon č. 405/2011 Z. z.).

Operácia Šetrné postupy pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd na ornej pôde

Podmienky operácie :

- neaplikovať účinné látky (Diflufenican, Flufenacet, Imazamox, Malathion, Metaldehyd, Nicosulfuron, Terbutylazine, Ziram);
- nahradiť každoročne najmenej 1 krátkopripravky na ochranu rastlín zo zoznamu pre ekologické poľnohospodárstvo [záznamy o aplikácii v evidencii], a používať autorizované prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú zverejňované podľa osobitného predpisu; zoznam prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú povolené pri šetrnom hospodárení pri pestovaní zeleniny, zemiakov a jahôd bude upravený v národnej legislatíve;
- zabezpečiť v prvom roku odber pôdnych vzoriek a stanovenie obsahu ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg, akreditovanou organizáciou, (odber priemerných vzoriek z každého dielu pôdneho bloku);
- zabezpečiť 2x za záväzok (1. a 4. rok) odbery vzorky jedného druhu zeleniny, zemiakov alebo jahôd a ich rozbor na obsah ťažkých kovov(Pb, Cd, Hg,) akreditovanou organizáciou (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté);
- zabezpečiť každoročne, pred zberom plodiny, odber vzorky z každého pestovaného druhu zeleniny a zemiakov a ich rozbor na obsah rezíduí pesticídov a dusičnanov akreditovanou inštitúciou (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté);
- zabezpečiť pred každým výsevom alebo výsadbou podporovaného druhu zeleniny odber a rozbor pôdy na obsah Nmin, P a pH a K; v prípade zakrytých plôch pod sklom, fóliou 1x za 5 rokov;
- používať herbicidy dva krát za vegetačné obdobie pestovanej plodiny, spôsob aplikácie bude doplnený;
- používať certifikované osivo/sadivo;
- viesť záznamy, najmä dátum výsevu, výsadby, zberu jednotlivých druhov pestovanej zeleniny zemiakov a jahôd;
- pri pestovaní zeleniny na ploche, ktorá je menšia ako 5 ha, vzorka sa odoberie z toho druhu zeleniny, ktorý sa pestuje na prevažnej výmere, na ktorú sa požaduje platba;
- žiadateľ o zaradenie do operácie nahlasuje do záväzku výmeru, na ktorej bude pestovať zeleninu, zemiaky alebo jahody a túto výmeru musí dodržať každoročne počas trvania záväzku.

Špecifické, doplnkové podmienky pre pestovanie jahôd:

- vysadiť jahody na ploche, na ktorej boli pred výsadbou pestované obilniny, bielkovinové plodiny, alebo po zelenom hnojení. Nepovolené predplodiny sú zemiaky, kukurica, cukrová repa,
- každoročne zabezpečiť do 30. septembra údržbu porastu jahôd(odstránenie starých listov) mulčovaním alebo kosením,
- sledovať a zaznamenávať každodenne od 1. marca do 30. októbra meteorologické prvky a výskyt škodcov a chorôb,
- zabezpečiť odber a analytický rozbor jednej priemernej vzorky jahôd zameraný na zistenie obsahu rezíduí pesticídov prítomných v plodoch akreditovanou inštitúciou.

Operácia Šetrné postupy v ovocných sadoch

Podmienky operácie :

- neaplikovať účinné látky (Cypermethrin, Deltamethrin, Isopyrazam, Lambda-cyhalothrin (povolený pre hrušky a orechy) Metaldehyd, Propyzamide, Tau-fluvalinate (povolený pre orechy);
- nahradiť každoročne najmenej 1 krát prípravky na ochranu rastlín zo zoznamu pre ekologické poľnohospodárstvo [záznamy o aplikácii v evidencii,], a používať autorizované prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú zverejňované podľa osobitného predpisu; zoznam prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú povolené pri šetrnom hospodárení v ovocných sadoch bude upravený v národnej legislatíve;
- neaplikovať herbicidy v medziradi a v manipulačnom priestore;
- použiť najviac 2 aplikácie herbicidu v príkmennom páse za vegetačné obdobie, spôsob aplikácie bude doplnený;
- zabezpečiť celoročne zelený kryt v každom druhom medziradi ovocného sadu bylinným porastom, alebo porastom s medonosnými bylinami;
- zabezpečiť v prvom roku záväzku odber pôdnych vzoriek a stanovenie obsahu ťažkých kovov (Pb, Cd, Hg,) akreditovanou organizáciou, z každého dielu pôdneho bloku, (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté);
- zabezpečiť 2x za záväzok (1. a 4. rok) odbery vzorky ovocia a ich rozbor na obsah ťažkých kovov (Cd, Pb, Hg,) akreditovanou inštitúciou (1 reprezentatívna /priemerná vzorka na každých začatých 20 ha ovocného sadu), (limitné hodnoty nesmú byť presiahnuté);
- zabezpečiť každoročne odbery vzorky ovocia a ich rozbor na obsah rezíduí pesticídov akreditovanou organizáciou;
- zabezpečiť rozbor listových vzoriek akreditovanou inštitúciou na zisťovanie výživových parametrov minimálne raz za 4 roky;
- viesť záznamy v elektronickej alebo písomnej forme; sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu počas vegetačného obdobia vyhodnocovať priebežne sledované údaje z meteorologických prvkov, škodcov a chorôb a agrotechnické zásahy vykonávať na základe tohoto vyhodnotenia.

Operácia Šetrné postupy vo vinohradoch

Podmienky operácie:

Rodiace vinohrady:

- neaplikovať účinné látky (Cypermethrin, Deltamethrin, Dithianon (povolený v prípade klasifikácie prípravku na ochranu rastlín ako Vt5), Fluopicolid, Lambda-cyhalothrin, Metaldehyd, Metalaxyl, Pirimicarb, Propyzamide, Tau-fluvalinate, Zeta-cypermethrin,
- neaplikovať herbicidy v medziradi a manipulačných plochách; na príkmenné pásy je možné použiť 2 aplikácie za rok (spôsob aplikácie bude doplnený),
- vykonať 1 krát za rok mechanickú kultiváciu príkmenného pásu,
- vykonať mechanickú údržbu medziradia a manipulačného priestoru najneskôr do 15. augusta,
- zabezpečiť ozelenenie každého druhého medziradia medzplodinami v stanovenom období, zo zoznamu medzplodín pre priame platby,
- každoročne aplikovať najviac 6 aplikácií prípravkov na ochranu rastlín, proti perenospóre,
- každoročne aplikovať najviac 6 aplikácií prípravkov na ochranu rastlín, , proti múčnatke,
- každoročne aplikovať najviac 2 aplikácie prípravkov na ochranu rastlín, proti plesni sivej po 1. auguste,
- používať proti obaľovačom len biologické prípravky na ochranu rastlín alebo pomocné prípravky,
- zabezpečiť každoročne odbery priemernej vzorky plodov a ich rozbor na obsah zakázaných rezíduí pesticídov; jedna priemerná vzorka sa odoberá z každých aj začatých 20 ha vinohradu,
- použiť najviac 50 kg/ha dusíka ročne vrátane maštalného hnoja,
- viesť záznamy v elektronickej alebo písomnej forme,
- používať autorizované prípravky na ochranu rastlín v rámci rozsahu ich registrovaného použitia s účinnými látkami, ktoré sú zverejňované podľa osobitného predpisu; zoznam prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú povolené pri šetrnom hospodárení vo vinohradoch bude upravený v národnej legislatíve.

Mladé vinohrady 1. až 3. rok:

- zákaz použitia herbicídov v medziradií vinohradu,
- zákaz použitia akaricídov a insekticídov,
- použiť maximálne 3 aplikácie chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok proti perenospóre,
- použiť maximálne 2 aplikácie chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok proti múčnatke,
- v prípade potreby použiť najmenej dva postreky biologickými prípravkami na ochranu rastlín a pomocnými prípravkami proti peronospóre a najmenej 2 postreky proti múčnatke viniča za rok,
- aplikovať zelené hnojenie, minimálne jeden krát vysiatím a zapravením vikovitých rastlín do pôdy najmenej v množstve 80 kg/ha osiva.

Agroenvironmentálno-klimatická intervencia– Ochrana a zachovanie biodiverzity: podmienky operácií

○ Operácia Ochrana biotopu dropa veľkého

Podmienky operácie:

- stanovený oševný postup v zastúpení:
 - podiel lucerna min 10 %,
 - podiel úhor min 5 %,
 - ozimné obilniny minimálne 25 %,
 - hrach min 5 %,
 - podiel tráv na ornej pôde je minimálne 10% a polovica výmery tráv kosených po 1.7
 - podiel repky minimálne 15 %,
 - spolu kukurica, slnečnica nesmú presiahnuť 15%,
- úplné vylúčiť aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín v stanovených územiach,(Vt) ; zoznam bude vo vestníku MPRVSR,
- kosiť a vykonávať žatevné práce vždy od stredu smerom k okrajom alebo od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku; pri kosbe a žatve používať výstražné zariadenia (reťazové závesy),
- trávne porasty na OP hniezdiskách dropa kosiť od 1. júla príslušného roka,
- po žatve obilnín a repky minimálne 30 % strnísk zaorať až v septembri a ponechať ich nepoorané v letných mesiacoch (júl a august), alebo ich osiať medziplodinami.

○ Operácia Ochrana biotopu sysľa pasienkového

Podmienky operácie (podmienky aplikácie):

- neaplikovať žiadne hnojivá (povolené je len hnojenie pasúcimi sa zvieratami),
- neaplikovať žiadne prípravky na ochranu rastlín.

Podmienky kosenia:

- prvú kosbu trávnych porastov vykonať v termíne do 15.júna,
- druhú kosbu vykonať do 15. augusta; pokosenú biomasu odstrániť (v odôvodnených prípadoch),
- kosiť trávny porast na dieloch pôdnych blokov od stredu ku krajom alebo od jednej strany pozemku k druhej strane pozemku,
- druhá kosba trávnych porastov môže byť nahradená pasením podľa podmienok pasenia.

Podmienky pasenia:

- pastvu začať najneskôr do 30. apríla a pásť najmenej do 30. septembra,
- pasenie zabezpečiť tak, aby plochy trávnych porastov v období od 1. septembra do 30 novembra nepresahovali výšku 20 cm (oplôtkové pasenie je povolené).

Dodatočné podmienky:

- zakázané je mulčovanie, diskovanie a odvodňovanie trávnych porastov, odstraňovanie nedopaskov, obnova TTP orbou a senážovania.

○ Operácia Obhospodarovanie biotopov druhov trávnych porastov v územiach európskeho významu – mozaikové kosenie

Podmienky operácie:

- vykonať prvú kosbu trávnych porastov najneskôr do 15. júla príslušného roka, pričom sa pokosí 70% plochy dielu pôdneho bloku (tolerancia \pm 10%) alebo jeho užíwanej časti (Vytvára sa tak mozaika pokosených plôch s dočasne nepokosenými plochami),
- zvyšné nepokosené plochy trávneho porastu sa pokosia v období od 15. augusta do 30. septembra Individuálne alebo v rámci druhej kosby; nepokosený zvyšok ako aj mládza môžu byť po prvej kosbe dopásané,
- nepokosené časti trávneho porastu nesmú byť v dvoch po sebe nasledujúcich rokoch umiestnené v tej istej časti pôdneho bloku,
- ponechať pokosenú hmotu na pozemku po dobu 2 až 14 dní; pokosenú hmotu po vysušení z plochy odstrániť.

○ **Operácia Ochrana poloprírodných a prírodných trávnych porastov (typ 1 a typ 2)**

Podmienky intervencie:

- aplikácia hnojív a prípravkov na ochranu rastlín:
 - zákaz použitia minerálnych hnojív a hnojovice na všetkých typoch trávnych biotopov,
 - obmedzené použitie organických hnojív podľa typu tráv B,C; maximálna dávka organických hnojív je 50 kg N/ha biotopu raz za 2 roky (exkrementy pasúcich sa zvierat sa do limitu nezapočítavajú),
 - na celej ploche biotopu vylúčiť používanie prípravkov na ochranu rastlín.

Spôsoby kosenia:

- prvú kosbu trávnych porastov je potrebné vykonať najneskôr do 31. júla (v odôvodnených prípadoch posunutia kosieb dáva súhlas príslušná organizácia ochrany prírody),
- kosiť maximálne 2-krát ročne je možné typy B,C,D,E,F. 1-krát ročne je možné kosiť typy A a G; pre typ (A,C,F,G) sa vykoná kosba ručné alebo s pomocou ľahkých mechanizmov; trávne porasty je potrebné kosiť smerom od stredu k okrajom porastu alebo od jednej strany pozemku na druhú stranu.

Podmienky pasenia:

- pasenie je vylúčené pre typ F; v odôvodnených prípadoch povolené so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody,
- pasenie pre porasty typu C a E je možné iba po prvej kosbe v rámci záväzkového obdobia na dopásanie mládzí; pri porastoch typu C, môže byť prvá kosba nahradená vypasením plochy hospodárskymi zvieratami (uvedené nahradenie kosenia pasením, je možné len so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody),
- dodržiavanie zásady šetrného košarovania (min. plocha na 1DJ – 10m², pravidelné denné prekladanie košiarov); pri pasení mladého HD je možnosť využívania nočného košiara umiestneného stabilne (so súhlasom príslušnej organizácii ochrany prírody),
- dodržanie zaťaženia zvieratami (polygastre a kone) maximálne 1,9 DJ/ha; oplôtkové pasenie je povolené, pričom musí byť dodržané povolené zaťaženie, ktoré sa prepočítava na celkovú plochu oplateného areálu.

Dodatočné záväzky:

- na plochách biotopov je povinné zaťaženie zvieratami (polygastre a kone) najmenej 0,3 DJ/ha stanové ako priemer za retenčné obdobie od 1.6. do 30. 9. každého roka záväzku,
- na plochách biotopov je zakázaný vykonať prísev; v prípadoch poškodenia biotopov je možné aplikovať postupy ekologickej obnovy (napr. nastielanie sena z okolitého biotopu, použitie lokálnej semennej zmesi vhodnej pre daný biotop, prenos mačiny z okolitého biotopu),
- zakázané je diskovanie alebo orba a odvodňovanie TP,

- mulčovanie je možné na rovnakej ploche 1 krát počas trvania záväzku ako doplnkové agrotechnické opatrenie zamerané proti šíreniu náletových drevín.

Chov a udržanie ohrozených plemien hospodárskych zvierat: podmienky záväzku:

Podmienky pre hovädzí dobytok, ovce, kozy a kone:

- zvieratá sú chované na podniku v období od 1.5. do 31.12. roku (dočasné účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené). Obmeny, náhrady a stiahnutia sú hlásené PPA. Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat nie je možné počas jedného roku záväzku,
- platba sa poskytne na počet zvierat (DJ) v záväzku najviac na počet zvierat k 1.5. roka.
- zvieratá sú zapísané v plemennej knihe, alebo plemenárskej evidencii príslušnej chovateľskej organizácii v SR v súlade s národnou legislatívou. Potvrdenie o zápise sa predkladá platobnej agentúre pri podaní prvej žiadosti a priebežne k 15.1. nasledovného roka.

Podmienky pre ošípané:

- platba za ošípané sa poskytne na počet pripustených prasničiek, prasníc a kancov zapísaných v plemennej knihe na základe inventarizácie chovateľa za obdobie od 1.5. do 31.12. roku (dočasné účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú započítavané do evidencie bez prerušenia), Meniť druhy a plemená hospodárskych zvierat nie je možné počas jedného roku záväzku,
- platba sa poskytne na počet zvierat (DJ) v záväzku najviac na počet zvierat k 1.5. roka, náhrady zvierat nie je potrebné hlásiť platobnej agentúre, určia sa podľa inventarizácie chovateľa
- zvieratá sú zapísané v plemennej knihe, alebo plemenárskej evidencii príslušnej chovateľskej organizácii v SR v súlade s národnou legislatívou. Potvrdenie o zápise sa predkladá platobnej agentúre pri podaní prvej žiadosti a priebežne k 15.1. nasledovného roka.

Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov: podmienky záväzkov operácií:

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS CHVÚ sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze dorubu, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Stromy ponechávať prioritne v bioskupinách. Smrek obyčajný je možné ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny.
2. na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiet na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi.
3. ponechať časť stanovištne prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch.
4. na lesných pozemkoch, ktoré sú predmetom podpory, vylúčiť používanie prípravkov na ochranu rastlín s výnimkou použitia feromónových odparníkov, netoxických prípravkov na ošetrovanie kmeňov po ťažbe a aplikácii na drevnú hmotu (v prípade jej napadnutia hmyzom), uskladnenú na odvozných miestach, so súhlasom príslušnej organizácie ochrany prírody.
5. pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily.
6. pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre vtáky, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ maximálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1. záväzku.
7. ponechať minimálne 5 m³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže.
8. na hniezdných lokalitách ohrozených druhov vtákov vylúčiť (spravidla na 5 mesiacov, v rozmedzí od 16. 2. do 31.8. podľa pokynov príslušnej organizácie ochrany prírody uvedených v doklade o výskyte druhu) lesohospodársku činnosť najmä ťažbu dreva, približovanie dreva, stavbu a rekonštrukciu lesných ciest a pohyb mechanizmov, s výnimkou ich prejazdu. Za lokalitu je považované príslušné JPRL, ktorá je predmetom záväzku, v ktorom je príslušnou organizáciou ochrany prírody evidovaný výskyt ohrozených druhov vtákov.

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS ÚEV sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. pri obnovnej ťažbe lesných porastov vo fáze dorubu, ponechať minimálne o 10 ks živých stojacich stromov na 1 ha viac (prioritne v bioskupinách), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s priemernou hrúbkou kmeňa hlavnej úrovne predmetného JPRL. Smrek obyčajný je možné ponechať od 5. vegetačného stupňa. Medzi stromami ponechanými na dožitie nesmú byť invázne dreviny.
2. na ploche odkrytej obnovnou ťažbou po dorube dosiahnuť zabezpečené prirodzené zmladenie, alebo prirodzené dreviny z podsadiet na minimálne 65 % obnovovanej plochy s výnimkou plôch vzniknutých náhodnými škodlivými činiteľmi.
3. ponechať časť stanovištne prirodzených pionierskych drevín na dožitie a neodstraňovať ich v rámci výchovných a obnovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie nepresiahne 10 % pri výchovných a 3% pri obnovných zásahoch.
4. pri obnovnej ťažbe ponechať dutinové a hniezdne stromy, ak budú takto označené príslušnou organizáciou ochrany prírody, pre druhy, ktoré sú predmetom ochrany ÚEV minimálne o 7 ks/ha viac, ako sa stanovuje vo všeobecných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy s tým, že tieto stromy sa nesmú zhodovať so stromami z 1. záväzku.
5. ponechať minimálne 5 m³ hrubej drevnej hmoty na hektár obnovovanej plochy ako odumreté drevo v lesných porastoch s vekom začatia obnovy. Myslí sa „hrubé odumreté drevo“, stojace alebo ležiace so strednou hrúbkou dosahujúcou minimálne hrúbku stredného kmeňa hornej etáže.

6. Pri ťažbe používať biologicky odbúrateľný olej na mazanie reťazovej časti ťažbového stroja alebo motorovej pily.

Príjemcovia podpory v rámci operácie LEKS ochranu hlucháňa hôrneho sú povinní počas trvania záväzku dodržiavať nasledovné špecifické podmienky záväzku:

1. Vytvárať mozaikovitú rozmiestnenie rozvolnených a hustejších častí lesného porastu (pracovných polí) pri realizácii pestovných zásahov v jednotlivých lesných porastoch pri dodržaní zásad prebierky s nerovnomernou intenzitou. Prebierku v určených porastoch vykonávať s dostatočnou intenzitou tak, aby sa dosiahlo znížené zakmenenie porastu v skupinách mozaiky so silnejším zásahom, maximálne prípustné je však zníženie na úroveň 0,7. Celková plošná intenzita zásahu sa môže pohybovať od 30 do 70 % plochy porastu.
2. Pre podporu čučoriedkových zárastov vytvárať čistiny (porastové medzery) s výmerou 2 až 20 árov. Ich celková výmera však nesmie prekročiť 15% výmery porastu.
3. Udržiavať jarabinu a iné primiešané dreviny v podiely minimálne 10% z celkového výmery porastu (ak je ich menej, tak ponechať všetky).
4. Plochy so zníženým zakmenením prepojiť nerovnomernými prepojovacími koridormi. Pre tento účel je možné využiť aj približovacie linky a spojiť tak prepojenie takýchto plôch s rozčlenením porastu. Šírka približovacích liniek sa bude pohybovať na úrovni 3-5 m podľa zvolenej technológie ťažby. Linky je potrebné viesť nerovnomerne, prípadne meniť ich šírku v jednotlivých úsekoch.
5. Lesohospodársku činnosť realizovať len v období od 1. augusta do 31. januára budúceho roka a vylúčiť akúkoľvek rušivú činnosť mimo tohto obdobia.
6. Ponechávať odumreté vyschnuté stojace aj ležiace stromy s hrúbkou zodpovedajúcou strednej hrúbke porastu a vyššou v počte najmenej o 10 ks na hektár viac (keď ich je menej, tak všetky), ako sa stanovuje vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, resp. v platných programoch starostlivosti o lesy. Stromy nesmú zasahovať do trasy liniek.
7. Pri zásahoch ponechávať cieľové stromy, ktorými sú hlbokozavetvené smreký, jedle, jarabina a brezy.

Podmienky Dobré životné podmienky zvierat:

Zlepšenie podmienok ustajnenia oviec a kôz

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na ovce a kozy ustajnené v skupinách

- 0,81 m²/ovcu, kozu

- 1,38 m²/bahnicu s jedným jahňatom, kozu s jedným kozľatom,

- 1,5 m²/bahnicu s dvomi jahňatami a 0,46 m² na tretie a ďalšie jahňa vo viacpočetnom vrhu,

- 1,61 m²/kozku s dvomi kozľatami a 0,345 m² na tretie a ďalšie kozľa vo viacpočetnom vrhu,

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na hlbokej podstielke 0,58 m²/jarku, kozičku.

Zabezpečiť individuálnu kontrolu a v prípade potreby úpravu paznechtov 1 x za 3 mesiace.

Zabezpečiť prevádzanie oviec a kôz minimálne 1 krát za tri mesiace cez dezinfekčný brod.

Viesť evidenciu o brodení, kontrole a úprave paznechtov.

Zabezpečiť akreditovanou inštitúciou 1 koprologické vyšetrenie zmesnej vzorky náhodne vybraných zvierat na zistenie prítomnosti vnútorných parazitov 1 krát za 6 mesiacov na každých 200 oviec a kôz (odporúčaný postup odberu vzorky bude uvedený v usmerneniach k poskytovaniu podpory).

Realizovať podmienky záväzku so všetkými zvieratami za vybraný druh a kategóriu za farmu. Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku. Platba sa poskytne do výšky záväzku najviac na počet oviec a kôz samičieho pohlavia od 24 mesiacov veku k 1.5. roka podľa CEHZ

Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje ovca a koza samičieho pohlavia od 24 mesiacov veku.

Platbu je možné poskytnúť, na základe počtu oviec a kôz v období od 1.5 do 28.2. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplnkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Náčrt, alebo plán ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.
- Viesť evidenciu o brodení, kontrole a úprave paznechtov.
- Doklady o výsledkoch koprologického vyšetrenia na zistenie prítomnosti vnútorných parazitov.

Vzdanie sa skorého odstavu jahniat a kozliat od bahnic a kôz

Podmienky:

Vzdať sa veľmi skorého odstavu a zabezpečiť prístup jahniat a kozliat po dobu minimálne 40 dní po narodení k mlieku cicaním od matky. Zabezpečiť vedenie evidencie o priebehu pôrodu – denník kotenía s informáciou o odstave.

Realizovať podmienky záväzku so všetkými zvieratami za vybraný druh a kategóriu za farmu (s výnimkou prípadu, ak došlo k úhynu, alebo k strate mlieka bahnice, na farme nemôže byť zároveň aj chov nedojných oviec a kôz zameraný na produkciu jahniat). Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku najviac na počet bahnic a kôz samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku k 1.5. roka podľa CEHZ.

Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje ovca a koza samičieho pohlavia od 12 mesiacov veku. Platbu je možné poskytnúť, na základe počtu oviec a kôz v období 1.5 do 28.2. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplnkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Zabezpečiť vedenie evidencie o priebehu pôrodu – denník kotenía s informáciou o odstave.

Používanie natívneho mlieka vo výžive teliat

Podmienky:

Používať v období mliečnej výživy od veku 6 dní na kŕmenie teliat (jalovičiek a/alebo býčkov) minimálne 42 dní natívne mlieko, namiesto kŕmenia mliečnymi kŕmnymi zmesami a zabezpečiť napájanie saním. Spracovať plán kŕmenia teliat natívnym mliekom na podniku (vzdať sa kŕmenia teliat mliečnymi kŕmnymi zmesami na celom podniku vo všetkých chovoch na podniku).

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet teliat do výšky počtu dojníc v podniku k 1.5. roka podľa CEHZ. Minimálny počet 2 DJ na vstup do záväzku. Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje teľa, ktoré sa na podniku narodilo v priebehu záväzku, jeho matka je označená ako dojnica v CEHZ, ktoré bolo na podniku minimálne 47 dní (deň narodenia sa počíta do počtu dní, deň presunu na iný podnik sa nepočíta do počtu dní).

Obdobie záväzku sa určí v národnej legislatíve. V prípade teliat u ktorých v priebehu jednoročného záväzku nebola dodržaná podmienka držania na podniku 47 dní z dôvodu skončenia obdobia záväzku sa podpora poskytne, ak žiadateľ vstúpi do záväzku opakovane aj v nasledovnom roku.

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Plán kŕmenia teliat, ktorý bude obsahovať informácie o spôsobe a postupe kŕmenia teliat (napr. informácia či je mlieko po nadojení ochladzované, či je ohrievané, ošetrované (pasterizácia, okysľovanie..) a spôsob podávania teľatám – vedro s cumľom, automat a podobne).

Zlepšenie podmienok ustajnenia dojníc

Podmienky:

Zabezpečiť celkovú ustajňovaciu plochu na dojnicu:

- pri jednoradových boxoch 5,90 m²/dojnicu,
- pri protiľahlých boxoch 5,58 m²/dojnicu a
- pri kotercovom ustajnení 7,19 m²/dojnicu.

Zabezpečiť v zimnom období napájanie temperovanou vodou.

Vstúpiť do záväzku so všetkými dojnicami za farmu. Minimálny počet 10 DJ na vstup do záväzku.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet dojníc k 1.5. roka podľa CEHZ

Za potencionálne oprávnené zviera sa považuje dojnica (samica HD, ktorá sa otelila a mala živo alebo mŕtvo narodené teľa, nemá 100 % podiel mäsových plemien, je v CEHZ označená ako dojnica (nie je chovaná bez dojného využitia, jej mlieko sa nepoužíva len na výživu teliat).

Platbu je možné poskytnúť na základe počtu dojníc v období od 1.5. do 31.12. roka (stiahnutie, obmena a náhrada sa vykonáva na základe údajov z CEHZ, účasti do 14 dní na výstavách a súťažiach sú povolené).

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Náčrt alebo plán ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.

Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok

Podmienky:

Zabezpečiť pre prasnice a pripustené prasničky ustajnené v skupinovom koterci plochu:

počet v skupinovom koterci ks	prasnice	pripustené prasničky
	plocha v m ² /kus	plocha v m ² /kus
Do 5	2,72	1,98
6 – 39	2,48	1,80
Od 40	2,23	1,62

Zabezpečiť odstav ciciakov najskôr 30 dní od narodenia. Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet prasníc a prasničiek k 31.5. roka. Počet prasníc a prasničiek, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí na základe priemerných mesačných stavov za obdobie od mája do februára nasledovného roka. Minimálny počet 5 DJ na vstup do záväzku.

Prasnička je samica ošípanej po dosiahnutí pohlavnej dospelosti, po pripustení a pred prvým oprasením, prasnica samica ošípanej po prvom oprasení.

Doplňková evidencia:

- o počet pripustených prasničiek na konci mesiaca (doplňkový údaj k stavu prasníc)

Informácie o odstave:

- o poradové číslo turnusu (ak nejde o turnusový spôsob, tak každé oprasenie je evidované pod samostatným poradovým číslom), dátum naskladnenia, číslo prasnice, dátum oprasenia, dátum odstavu ciciakov.

Zlepšenie ustajňovacej pohody výkrmových ošípaných

Podmienky:

Zabezpečiť obmedzenie roštovej podlahy najviac na 50 % plochy ustajňovacích priestorov pre výkrmové ošípané a plochu:

Hmotnosť ošípanej v kg	plocha v m2/kus
20-30	0,35
30-50	0,46
50-85	0,63
85-110	0,75
nad 110	1,15

Do operácie môžu vstúpiť len žiadatelia s prasiatkami, ktoré pochádzajú z chovu v ktorom sa realizuje „Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok po narodení“ a/alebo boli zahrnuté do operácie v PRV 2014-20 „Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení“ podľa § 39 písm. c) nariadenia vlády SR č.75/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet výkrmových ošípaných, ktoré žiadateľ uvedie v žiadosti o zaradenie do záväzku. Počet výkrmových ošípaných, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí na základe počtu zvierat zaradených do záväzku za výkrmové ošípané presunuté na bitúnok, exportované, použité pre vlastnú spotrebu a predané iným chovateľom na zabitie alebo dokŕmenie počas obdobia záväzku. Minimálny počet 10 DJ na vstup do záväzku.

Doplňková evidencia:

informácie o presune na bitúnok, exporte, použití pre vlastnú spotrebu a predaj iným chovateľom:

- o vedenie informácie o počte výkrmových ošípaných v záväzku za operáciu z celkového presunu,
- o informácie o presune ošípanej iným chovateľom – rozlíšenie odstavčiat a ošípaných z výkrmu.

Zvýšenie plochy vo výkrme ošípaných

Podmienky:

Zabezpečiť pre výkrmové ošípané plochu:

Hmotnosť ošípanej v kg	plocha v m2/kus
20-30	0,36
30-50	0,48
50-85	0,66
85-110	0,78

Do operácie môžu vstúpiť len žiadatelia s prasiatkami, ktoré pochádzajú z chovu v ktorom sa realizuje „Zlepšenie životných podmienok prasničiek, prasníc a prasiatok po narodení“ a/alebo boli zahrnuté do operácie v PRV 2014-20 „Zlepšenie životných podmienok prasníc a prasiatok po narodení“ podľa § 39 písm. c) nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Platba sa poskytne do výšky záväzku, najviac na počet výkrmových ošípaných, ktoré žiadateľ uvedie v žiadosti o zaradenie do záväzku. Počet výkrmových ošípaných, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí na základe počtu zvierat zaradených do záväzku za výkrmové ošípané presunuté na bitúnok, exportované, použité pre vlastnú spotrebu a predané iným chovateľom na zabitie alebo dokŕmenie počas obdobia záväzku. Minimálny počet 10 DJ na vstup do záväzku.

Doplňková evidencia:

- informácie o presune na bitúnok, exporte, použití pre vlastnú spotrebu a predaj iným chovateľom: vedenie
- informácie o počte výkrmových ošípaných v záväzku za operáciu z celkového presunu,
- informácie o presune ošípanej iným chovateľom – rozlíšenie odstavčiat a ošípaných z výkrmu.

Zlepšenie podmienok vo výkrme hydiny

Podmienky:

Zaťaženie podlahovej plochy môže predstavovať max. 30,0 kg/m² pri hlbokaj podstielke; toto zaťaženie je žiadateľ povinný dodržiavať na turnusoch, ktoré sú predmetom záväzku;

Zabezpečiť aby doba čistenia, dezinfekcie a prípravy haly na nový turnus nebola kratšia ako 14 dní a počet turnusov nesmie prekročiť 6 opakovaní za obdobie záväzku v jednej hale.

Dĺžka výkrmu nesmie byť kratšia ako 38 dní/1 turnus, pričom prvým výkrmovým dňom je deň naskladnenia (v prípade liahnutia v hale sa za naskladnenie považuje deň ukončenia liahnutia hydiny). Do výkrmových dní sa nepočíta deň vyskladnenia.

Zabezpečiť nepodávanie viackomponentných antibiotických liekov s výnimkou odôvodnených prípadov. Za odôvodnený prípad sa považuje, keď pred samotnou indikáciou antimikrobiálnej liečby bolo vykonané mikrobiologické vyšetrenie(možná zmesná vzorka za turnus), ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj stanovenie citlivostí baktérií na antibiotiká tzv. antibiotikogram. Ak je to možné na základe antibiotikogramu, vyhnúť sa podaniu antimikrobiálnych látok zo skupín chinolónov a chinolónových antibiotík, cefalosporínov 3. a 4. generácie a tetracyklínov.

Platba sa poskytne najviac na počet kurčiat, ktoré žiadateľ uvedie v žiadosti o zaradenie do záväzku. Počet kurčiat, na ktoré je možno poskytnúť podporu sa určí za vyskladnené výkrmové kurčatá podľa evidencie. Nahlásený počet dobytčích jednotiek sa určí podľa počtu naskladnených zvierat za turnusy, ktoré sú predmetom záväzku. Počet zvierat oprávnených na platbu sa určí podľa počtu vyskladnených zvierat.

Rozdiel v počte medzi naskladnenými a vyskladnenými kurčatami spôsobený úhynom, sa považuje za stiahnutie nahlásených počtov. Minimálny počet 35 DJ na vstup do záväzku. V prípade, ak vyskladnenie turnusu bude vykonané po skončení obdobia záväzku, bude možné poskytnúť podporu za DJ v prípade, ak sa žiadateľ opakovane prihlási do záväzku.

Doplňková evidencia:

- evidencia turnusov výkrmu hydiny samostatne za každý chovný priestor : identifikácia chovného priestoru, Turnus č., Dátum naskladnenia vajec Dátum naskladnenia, Naskladnené množstvo (ks), Plocha chovného priestoru (m²), Počet dobytčích jednotiek, Dátum vyskladnenia, Vyskladnené množstvo (ks), Úhyn (ks), Vyskladnené množstvo (kg), Konečné zaťaženie plochy chov. priestoru (kg/m²), Informácie o podávaní antimikrobiálnych látok.

Doplňkové informácie pre posúdenie plnenia podmienok:

- Náčrt ustajňovacích priestorov s uvedením rozmerov a fotografická dokumentácia.